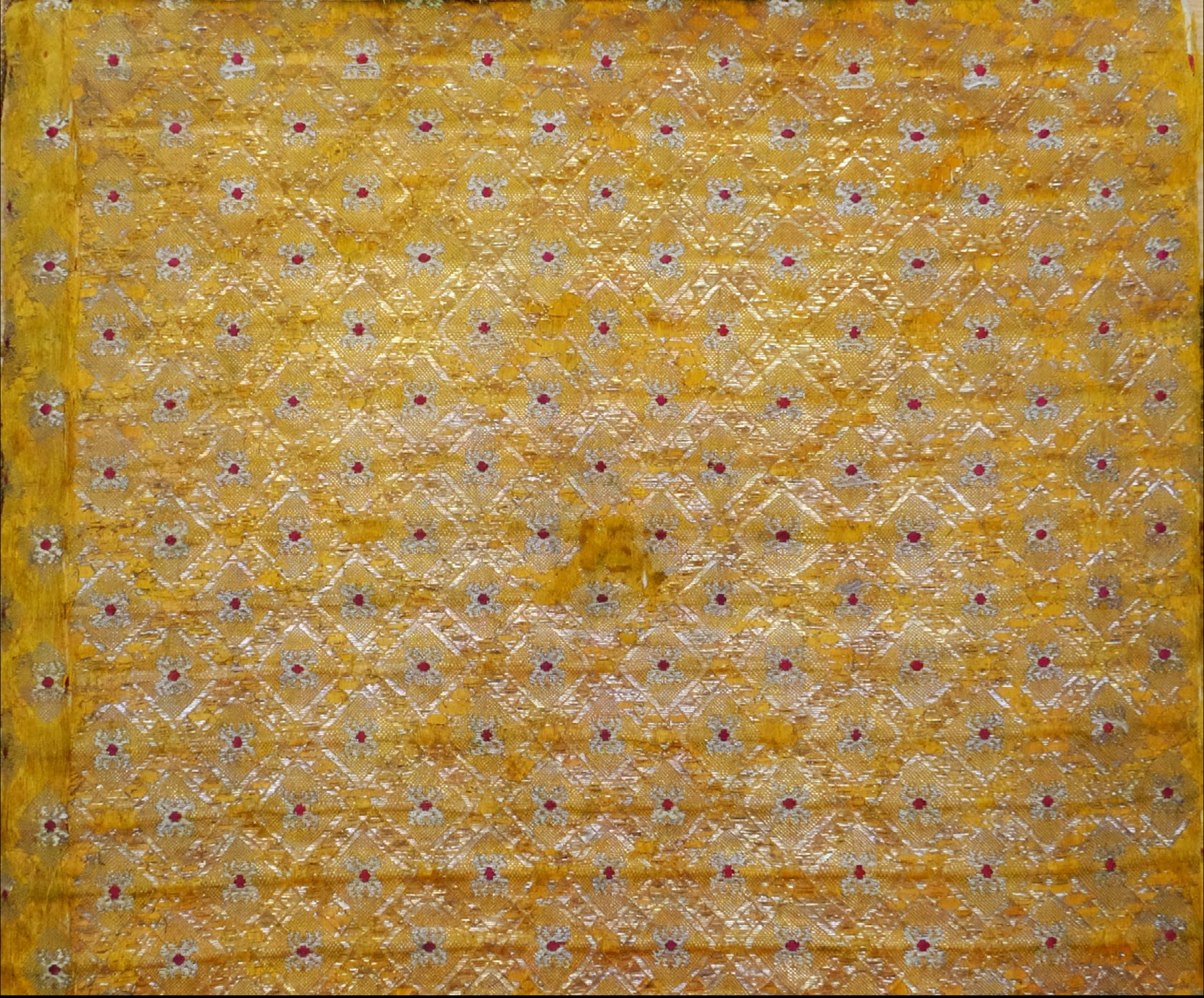

“สนธิสัญญาเบาว์ริง”

Treaty of Friendship and Commerce between Great Britain and Siam

concluded and signed at Bangkok

18th April 1855

ต้นฉบับจาก The National Archives, United Kingdom

“สนธิสัญญาเบาว์ริง”

Treaty of Friendship and Commerce between Great Britain and Siam

concluded and signed at Bangkok

18th April 1855

ต้นฉบับจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ประเทศอังกฤษ (The National Archives, United Kingdom)
เลขที่อ้างอิง (Reference): FO 94/492
ชื่อเอกสารในระบบฐานข้อมูล: Country: Siam Treaty: friendship and commerce. Place and date of signature: 18 Apr. 1855
Website: http://discovery.nationalarchives.gov.uk

การอ้างอิงเอกสารเขียนได้ตามดังนี้
The National Archives of the UK (TNA). 1855. *Treaty of Friendship and Commerce between Great Britain and Siam*. Reference: FO 94/492.

ผู้จัดทำเอกสารและถ่ายภาพ: พิพัฒน์ กระแจะจันทร์ email: pipad_k@yahoo.com
สถานที่ทำงาน: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำนำ

ถึงแม้คนไทยจะเรียนเรื่องสนธิสัญญาเบาว์ริงกันมาตั้งแต่เด็ก แต่น้อยคนนักที่จะได้เห็นต้นฉบับสนธิสัญญานี้ทั้งในฉบับที่เป็นสมุดไทยและสมุดฝรั่ง ในช่วงที่ผ่านมา ระหว่างการลาศึกษาต่อยังประเทศอังกฤษ ผู้จัดทำเอกสารเล่มนี้ได้มีโอกาสรู้จักกับคุณเผด็จ ขำเลิศสกุล เจ้าหน้าที่ประจำหอจดหมายเหตุแห่งชาติของอังกฤษ (The National Archives) ทำให้มีโอกาสเข้าไปดูสนธิสัญญาดังกล่าว จึงทราบว่า ทางหอจดหมายเหตุอนุญาตให้ถ่ายภาพเอกสารโบราณ และยังสามารถนำไปเผยแพร่ได้อีกด้วย โดยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเท่านั้น เพราะถือว่าเอกสารเหล่านี้เป็นของสาธารณะ แต่ไม่ใช่เพื่อทำการค้า ถ้าหากทำจะต้องทำการติดต่อกับทางหอจดหมายเหตุแห่งชาติของอังกฤษ (The National Archives) เพื่อขออนุญาต หากไม่ จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย เมื่อได้ทราบความดังกล่าว กอปรกับในช่วงปีที่แล้ว (2559) ได้มีข่าวการออกข้อสอบข้อหนึ่งเกี่ยวกับสนธิสัญญาเบาว์ริงที่เกิดปัญหาขึ้น ดังนั้น จึงคิดว่าหากมีการถ่ายภาพ และจัดทำสนธิสัญญาเบาว์ริงเพื่อเผยแพร่ น่าจะเป็นประโยชน์มากสำหรับวงวิชาการ การศึกษา และประชาชนทั่วไปเพื่อให้ได้เข้าถึงเอกสารชั้นต้นได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยทำให้การเรียนประวัติศาสตร์ของนักเรียนได้สามารถสัมผัสใกล้ชิดกับของจริงได้มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผมจึงได้จัดทำเอกสารนี้ขึ้นในรูปของไฟล์ดิจิตอลเพื่อให้นำไปใช้ประโยชน์กันเพื่อการศึกษา

เอกสารฉบับนี้ ผมเลือกใช้ชื่อว่า “สนธิสัญญาเบาว์ริง” (Bowring Treaty) เพราะเป็นชื่อที่คนทั่วไปติดปากกัน แต่สนธิสัญญานี้มีชื่อเต็มว่า “หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีประเทศอังกฤษแลประเทศสยาม” (Treaty of Friendship and Commerce between Great British and Siam) หรือบนปกสมุดไทยใช้ชื่อว่า หนังสือสัญญาเซอยอนโบวริง ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างราชอาณาจักรสยามทำกับสหราชอาณาจักร หรือประเทศอังกฤษ โดยลงนามเมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2398 โดยเซอร์จอห์น เบาว์ริง (Sir John Bowring) ราชทูตผู้ได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระบรมราชินีนาถวิกตอเรีย เพื่อเข้ามาทำสนธิสัญญา โดยมีสาระสำคัญคือ การเปิดการค้าเสรี การจัดตั้งสถานกงสุล ข้อกำหนดเรื่องการศาล และสิทธิสภาพนอกอาณาเขตของคนในบังคับอังกฤษ เป็นต้น

เอกสารดิจิตอลฉบับนี้ประกอบด้วยเอกสารจำนวน 2 เล่ม *เล่มแรก* เป็นหนังสือสัญญาต้นฉบับ จึงมีการทำปกอย่างดีด้วยการใช้ผ้าไหมยกสอดดิ้นทอง พร้อมทั้งมีตราพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทำจากโลหะปิดทองผูกติดกับตัวหนังสือสัญญาด้วย ช่วงต้นของสนธิสัญญาเล่มนี้มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับอังกฤษก่อนหน้านี้คือการทำสนธิสัญญา “เบอรนี” อีกด้วย ถัดไปจึงเป็นตัวสัญญาเบาว์ริงทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย และรายการสินค้าต่างๆ ส่วน*เล่มที่สอง* (เริ่มต้นหน้า 55) เป็นเอกสารคู่สำเนาของสนธิสัญญา จึงมีเฉพาะตัวสัญญาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย และรายการสินค้าต่างๆ แต่ที่น่าสนใจด้วยคือ ช่วงท้ายสุดมีบันทึกขนาดเล็กเพื่ออธิบายการทำสนธิสัญญา และมีตราประทับของขุนนางคนสำคัญของสยามที่มีอำนาจในการทำสนธิสัญญา ความจริงยังมีหนังสือสนธิสัญญาที่เป็นคู่สำเนาอีกเล่มหนึ่ง แต่ด้วยเนื้อความที่ซ้ำกันกับอีกสองเล่มนี้จึงไม่ได้นำมาจัดเรียงหน้าไว้ด้วย

มีสิ่งหนึ่งที่ต้องอธิบายไว้ด้วยคือ สำหรับการอ่านตัวเลขราคาสินค้าในสัญญา ซึ่งราคาสินค้านี้จะอยู่ในเครื่องหมายคล้ายไม้กางเขน หรือที่เรียกกันว่า “ปีกกา” มีวิธีการอ่านหน่วยเงินดังนี้ ช่องซ้ายบนมีหน่วยเป็นตำลึง ช่องขวาบนมีหน่วยเป็นบาท ช่องขวาล่างมีหน่วยเป็นสลึง และช่องซ้ายล่างมีหน่วยเป็นเฟื้อง

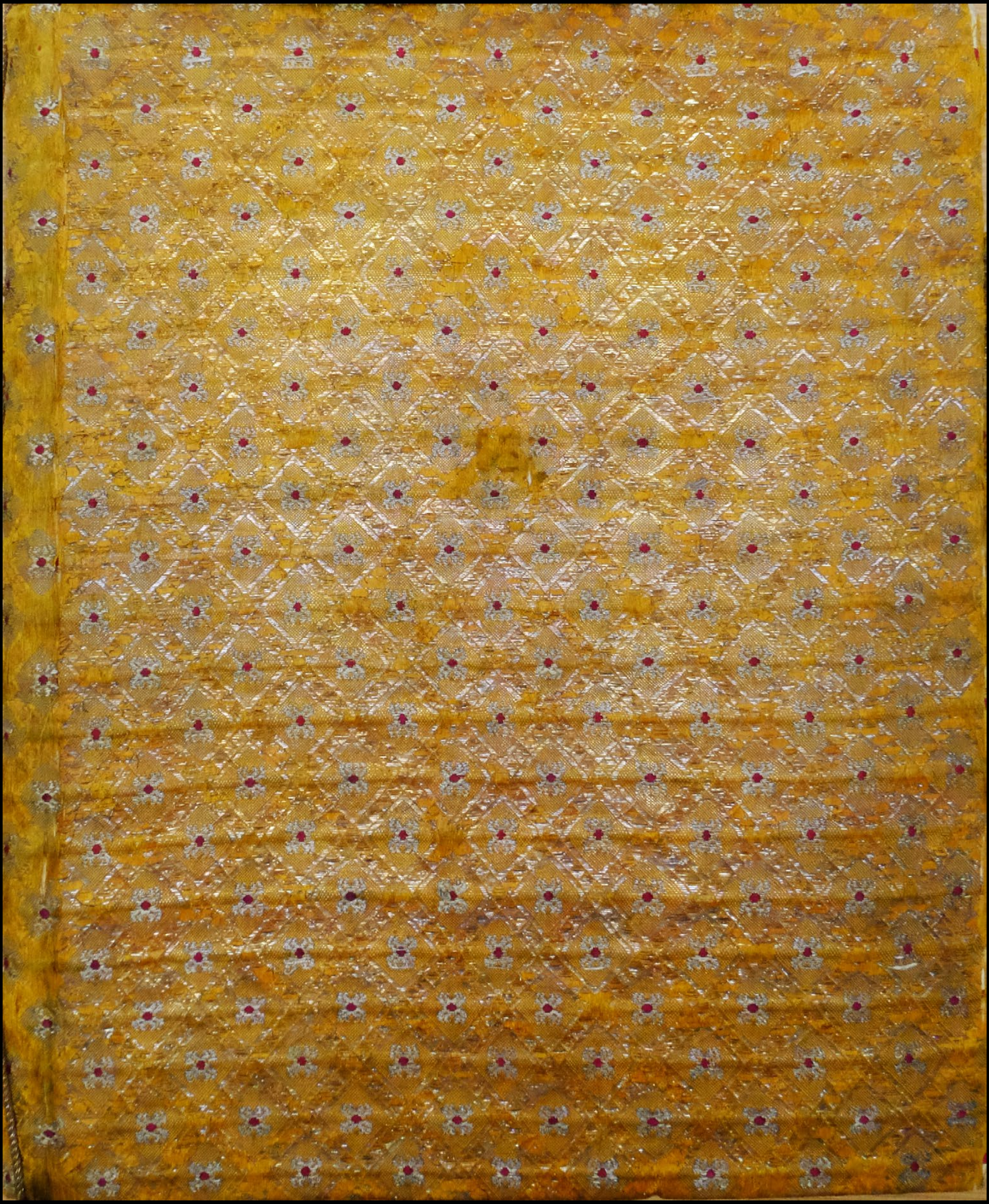
สุดท้าย คงแทบจะปฏิเสธไม่ได้ว่าสนธิสัญญาฉบับนี้ได้นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของสยามขนานใหญ่ อย่างไรก็ดี ในวงวิชาการมีข้อถกเถียงกันหลายแง่มุมในประเด็นนี้ เดิมมักมีคำอธิบายว่าสนธิสัญญานี้ได้ทำให้สยามเสียเปรียบในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้า และอำนาจอธิปไตย จนนำไปสู่การโยงไปถึงความรู้สึกชาตินิยมก็มี แต่ในระยะหลังได้มีข้อเสนอจากนักวิชาการบางท่านที่อธิบายว่าการทำสนธิสัญญานี้เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่สยามค่อนข้างยอมรับได้ เพราะต้องการเข้าสู่ระบบการค้าเสรีในสมัยอาณานิคมเช่นกัน

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อทุกท่าน

พิพัฒน์ กระแจะจันทร์
10 กุมภาพันธ์ 2560
กรุงลอนดอน

ปกด้านหน้าของสนธิสัญญาเบาว์ริงพร้อมตราพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

ปกหุ้มด้วยผ้าไหมยกสอดดิ้นทองของสนธิสัญญาเบาว์ริง

Somdet Phra: Paramendr Maha Mongkut, the first King of Siam, whose this is the official Royal seal.

and this the Card-form or Standard,

and Somdetch Phra: Pavarendr Ramesr Mahiswaresr the second King whose this is the official Royal seal

and this the Card-form or Standard

send forth their this statement to all and singular to whom these Presents shall come Greeting.

Whereas a Treaty of Friendship and Commerce between Us and Her Britanic Majesty the Queen of

สมเดจ์พระบรเมนทรมหามกุฎพระเจ้ากรุงสยามใหญ่ มี ทรง) พระราชลัญจะกร สำรับตำแหน่ง อย่างนี้

แลพระราช ลัญจะกรสำรับพรรองค์อย่างนี้

แลสมเดจ์พระบวเรนทราเมศวรมหิศวเรศร มี ทรง พระราช ลัญจะกรสำรับตำแหน่งดังนี้

แลพระราชลัญจกรสำรับพระองค์ดังนี้

ขอประกาษความพระราชปฤฏญาณอันนี้มา แก่ผู้ซึ่งได้พบ แลอ่านหนังสือสัญญานี้ หนังสือสัญญาว่าด้วยไมตรีแลการค้าขายในระวางเราพระเจ้ากรุงสยามองคใหญ่แลองคที่สอง กับสมเด็จพระนาง

Great Britain and Ireland &c. &c. &c.
(as novel as some what for changed, somewhat addition, correction and repeating of the Old Treaty between Siamese Government & Eastern Company which has been negotiated by Captain Henry Burney, sent here from the Governor General of India and Concluded here on the Year 1826 being the third year of the reign of His late Majesty Somdetch Phra: Nang Klau Chau Yuhua Our elder royal brother and predecessor) was newly negotiated by Sir John Bowring Knight L.L.D. who came on board of Her Britannic Majesty's Steamer "Rattler" shewing the believable credentials from Her Britannic Majesty stating that he was Her Britannic Majesty's plenipotentiary invested with full power to negotiate new treaty between Siamese and British Subjects and required us to appoint certain individual or party to be Siamese plenipotentiaries for holding proper consultation on suitable and needed subjects for that purpose,

We agreeably have appointed five faithful individuals, being one of

เปนเจ้าภชอาณาจักรที่รวมผสมกัน คือบริเตนใหญ่แลไอยิแลนแลที่อื่น ๆ ฉบับนี้ เปนสัญญาทำใหม่ด้วยบางข้อเปลี่ยนแปลง บางข้อว่าซ้ำแลเพิ่มเติมแก่สัญญาเก่าที่กัปเตนเหนรีเบอรนีเข้ามาโดยบังคับ คอเวอเนอเยเนรันผู้ใหญ่ในประเทศอินเดียแล้วปฤกษากับเสนาบดีในพระมหานครนี้ ขอทำแลได้พร้อมใจกันทำจนเสร็จในกรุงพระมหานครนี้ แต่ปีจออัฐศก ศักราช ๑๑๘๘ เปนปีที่สามในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ๆ แลหนังสือสัญญาใหม่ฉบับนี้ เซอยอนเบาริง ฝีท ครูกฎหมายเจ้าเมืองฮ่องกง ได้เข้ามาด้วยเรือรบกลไฟชื่อแรตคิเลอเปนของสมเด็จพระนางเปนเจ้ากรุงบริเตนแลไอยิแลน ได้สำแดงหนังสือสำคัญสำรับตัวที่ได้รับมาแต่สมเด็จพระนางเปนเจ้ากรุงบริตเตนแลไอยแลนนั้น ควรเชื่อได้มั่นคงว่าเปนผู้รับสั่งบังคับมา มีอำนาจอันเต็มเพื่อจะได้ทำสัญญาใหม่ในระวางชาวประเทศไทย แลคนขึ้นแก่ประเทศบริตเตนในครั้งนี้ แลเซอยอนเบาริงนั้น ได้ขอให้เทพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองแต่งตั้งผู้รับสั่งคนหนึ่งฤๅพวกหนึ่งออกไปเจรจาปฤกษาในการแลสิ่งที่ควรที่ต้องการจะทำสัญญาใหม่ในครั้งนี้ ๆ ฝ่ายเจ้าพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองก็ได้ยินดียอมทำตาม จึ่งได้สั่งบังคับท่านทั้งห้า

our Royal Brothers and four Noble ministers
and officers of State, their names written
in the Commencement and every place
of Signature of this Treaty to be our
plenipotentiaries on our part authorised
with full power to hold the conversations
with Sir John Bowring Knight, with
whom they did hold the proper Con-
-versations in various cases of articles
in the Treaty. On a few occasions
between a single week at the ending
part of which the English plenipotentiary
and his Secretary have formed this new
Treaty in English style and our
plenipotentiaries having no knowledge
thereof English language have required
the proper interpretors to translate into
Siamese according to the true meaning
and intention of English style with-
-out explanation and Correction of
hard words and gloomy of which
many be subjects to misunderstanding
and different knowledge of matters
on future, different idioms of English
and Siamese language as very soon as
the English plenipotentiary said
that he was in a great hurry to return
to Hongkong, Our plenipotentiaries
have placed their Confedence in
English form and agreed the —

คือพระเจ้าน้องยาเธอของเอพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองนี้พระองคหนึ่งกับขุนนาง
ผู้ใหญ่ ๔ นาย มีนามทั้งห้าจาฤกไว้แล้วในแรกเริ่มต้น แลที่ประทับตรา
ทุกแห่ง หนังสือสัญญานี้ให้เปนผู้รับสั่งบังคับสำเรทธกิจการฝ่ายเรา
กรุงสยาม แลได้ให้มีสำนากอันเต็มเพื่อจะได้ไปคิดอ่านปฤกษากับ
เซอยอนโบวริง นีด ในการที่จะทำสัญญา ๆ ท่านทั้งห้านั้นก็ได้ปฤกษา
คิดอ่านกับเซอยอนโบวริงตามประสงคในข้อความสัญญาต่าง ๆ นั้น
ได้สองสามเพลาในภายในเจ็ดวัน ในใกล้จะสิ้นเจ็ดวันนั้น
เซอยอนโบวริงให้เสมียรอังกฤษร่างรูปโครงความหนังสือสัญญา
ลงกระดาษในภาษาอังกฤษทั้งสามท่อน คือข้อสัญญาแลความบังคับ
ผ่อนปรนให้เสมอ แลกำหนดภาษีสินค้าเสร็จทุกอย่าง เปนสำนวน
ลำดับภาษาอังกฤษ ๆ ฝ่ายผู้รับสั่งสำเรทธกิจการฝ่ายเรากรุงสยามไม่มี
ความรู้ในภาษาอังกฤษเลย จึ่งได้หาล่ามที่สมควรได้ขอให้แปลโครง
ความภาษาอังกฤษนั้นออกเปนไทย แต่ตามลำดับคำต่อคำตาม
ประสงค หมายความตามสำนวนอังกฤษนั้น หาได้ใส่เสียง
หาอธิบายคำแลแก้ไขสำนวนให้ต้องสำนวนไทยไม่ สำนวนยังขมุก
ขมัวน่ากลัวจะเปนที่ตั้งเหตุให้เข้าใจผิดกัน รู้ความไม่ต้องกันอยู่ยัง
ครั้นจะขอชำระให้ถูกก็ไม่มีเวลาจะทำเพราะเซอยอนโบวริง นีด
รีบร้อนรนจะไปเมืองฮ่องกงโดยเร็ว ๆ ฝ่ายท่านผู้รับสั่งสำเรทธกิจการฝ่ายเรา
ก็ได้ตั้งความเชื่อแลไว้ใจยอมตามในโครงภาษาอังกฤษ

the translation to be written in Siamese characters annexing the English style, Such the Copies were written in quadruplicate and signatures with seals and manual signs of every one of both plenipotentiaries were done in every Copy; in the conclusion of this New Treaty took place at our Capital Ratnakosindr Bangkok on the 18th April, in the Year of the Christian Era 1855, corresponding to the Wednesday being second day of the waxing moon of the sixth month of the year of the Hare, bearing the number of the Siamese astronomical Era 1217. which is the fifth of our reign.

Sir John Bowring K. C. L. LD. took the triplicate copies of this treaty to be carried to England for approbation and ratification of Her Britannic Majesty and has allowed a Single Copy to be here and remain for our approval —

The Treaty, Regulation & Tariff are hereto annexed in original

ให้เขียนเปนอักษรไทยติดต่อเข้ากับฉบับที่เขียนเปนคำอังกฤษนั้น แลฉบับอย่างนี้ผู้รับสั่งสำเรทธิกิจการทั้งสองฝ่าย ได้ยอมพร้อมกันให้เขียนลงสี่ฉบับเหมือนกันแล้วได้ชุมนุมกันสันนิษฐานลงลายมือเขียนชื่อนามตัวแลติดตราตามตำแหน่งทุกคนในทุกฉบับ เสรจในกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทรมหินทรายุทธยานี้ แต่ในวันพุธขึ้นสองค่ำเดือนหกปีเถาะสัปตศกเป็นปีที่ห้าในราชสมบัติในแผ่นดินของเรากรุงสยามประจุบันนี้ ตรงกันกับวันที่สิบแปดของเดือนเอปริล ศักราชคฤสต ๑๘๕๕ เมื่อเสรจการสันนิษฐานกันแล้วเซอยอนโบวริง นีด ครูกฎหมายรับเอาไปสามฉบับว่าจะเอาขึ้นไปกรุงลอนดอนในทวีปอิงแคลน เพื่อจะถวายพระเจ้ากรุงบริเตนแลไอยแลน ให้ทรงยินดียอมตามทำให้เปนสำเรทธิ์ด้วยตราสำรับแผ่นดินบริเตน แลได้ยอมให้ไว้ที่กรุงนี้ฉบับหนึ่ง เพื่อให้เราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองดูแล้วยอมยินดีตามหนังสือสัญญาแลบังคับลูกค้าผ่อนปรนให้เสมอ แลกำหนดภาษีสินค้าด้วยกันฉบับนั้น คือใบทั้งปวงที่ติดต่อแต่นี้ไป

Treaty

of

Friendship and Commerce

between

Great Britain and Siam

concluded and signed at Bangkok

18th April 1855.

Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and all it's Dependencies, and Their Majesties, Phra Bard Somdetch Phra Paramendr Maha Mongkut Phra Chom Klau Chau Yu Hua, the first King of Siam, and Phra Bard Somdetch Phra Pawarendr Ramesr Mahiswaresr Phra Pin Klau Chau Yu Hua, the Second King of Siam, desiring to establish upon firm and lasting foundations the relations of Peace and Friendship existing between the Two Countries, and to secure the best interests of their respective subjects, by encouraging, facilitating, and regulating their industry and trade, have resolved to conclude a Treaty of Amity and Commerce for this purpose, and have therefore named as their Plenipotentiaries, that is to say:

Her Majesty the Queen of Great Britain and Ireland,- Sir John Bowring Knight, Doctor of Laws, &c &c.

And Their Majesties the First and Second Kings of Siam - His Royal Highness, Krom Hluang Wongsa Dhiraj Snidh;

His

His Excellency Somdetch Chau Phaya Param Maha Puyurawongse;

His Excellency Somdetch Chau Phaya Param Maha Bipai-neate;

His Excellency Chau Phaya Sri Suriwongse Samuha Phra Kralahome; and

His Excellency Chau Phaya Acting Praklang:

Who, after having communicated to each other their respective Full Powers, and found them to be in good and due form, have agreed upon and concluded the following Articles:-

Article I.

There shall henceforward be Perpetual Peace and Friendship between Her Majesty the Queen of Great Britain and Ireland and Her Successors, and Their Majesties the First and Second Kings of Siam and Their Successors. All British subjects coming to Siam shall receive from the Siamese Government full protection and assistance to enable them to reside in Siam in all security, and trade with every facility, free from oppression or injury on the part of the Siamese. And all Siamese subjects going

going to an English Country, shall receive from the British Government the same complete protection and assistance that shall be granted to British subjects by the Government of Siam.

Article II.

The interests of all British subjects coming to Siam shall be placed under the regulation and control of a Consul who will be appointed to reside at Bangkok. He will himself conform to and will enforce the observance by British subjects of all the provisions of this Treaty, and such of the former Treaty negotiated by Captain Burney in 1826 as shall still remain in operation. He shall also give effect to all rules or regulations that are now, or may hereafter be enacted for the Government of British subjects in Siam, the conduct of their Trade, and for the prevention of violations of the Laws of Siam. Any disputes arising between British and Siamese subjects shall be heard and determined by the Consul in conjunction with the proper Siamese Officers; and criminal offences will be punished, in the case of English offenders, by the Consul according to English Laws, and in the case of Siamese offenders, by

by their own laws, through the Siamese Authorities. But the Consul shall not interfere in any matters referring solely to Siamese neither will the Siamese Authorities interfere in questions which only concern the subjects of Her Britannick Majesty.

It is understood however that the arrival of the British Consul at Bangkok shall not take place before the ratification of this Treaty, nor until ten vessels, owned by British subjects sailing under British Colors, and with British papers, shall have entered the Port of Bangkok for purposes of trade, subsequent to the signing of this Treaty.

Article III.

If Siamese in the employ of British subjects offend against the laws of their Country, or if any Siamese having so offended, or desiring to desert, take refuge with a British subject in Siam, they shall be searched for, and upon proof of their guilt or desertion shall be delivered up by the Consul to the Siamese Authorities. In like manner any British offenders resident or trading in Siam who may desert, escape to, or hide themselves in Siamese territory, shall be apprehended and delivered over to the British Consul on his requisition. Chinese, not able

to prove themselves to

to be British subjects, shall not be considered as such by the British Consul, nor be entitled to his protection.

Article IV.

British subjects are permitted to trade freely in all the sea-ports of Siam, but may reside permanently only at Bangkok or within the limits assigned by this Treaty. British subjects coming to reside at Bangkok may rent land and buy or build houses, but cannot purchase lands within a circuit of Two Hundred Sen ## (not more than four miles English) from the City-walls, until they shall have lived in Siam for ten years, or shall obtain special authority from the Siamese Government to enable them to do so. But with the exception of this limitation British residents in Siam may at any time buy or rent houses, lands, or plantations situated anywhere within a distance of twenty-four hours journey from the City of Bangkok, to be computed by the rate at which boats of the country can travel. In order to obtain possession of such lands or houses it will be necessary that the British subject shall in the first place make application through the Consul to the proper Siamese Officer, and the Siamese Officer and the Consul having

having satisfied themselves of the honest intentions of the applicant, will assist him in settling upon equitable terms the amount of the purchase money, will mark out and fix the boundaries of the property, and will convey the same to the British purchaser under sealed Deeds. Whereupon he and his property shall be placed under the protection of the Governor of the District, and that of the particular Local Authorities, he shall conform in ordinary matters to any just directions given him by them, and will be subject to the same taxation that is levied on Siamese subjects. But if through negligence, or the want of capital, or other cause, a British subject should fail to commence the cultivation or improvement of the lands so acquired within a term of three years from the date of receiving possession thereof, the Siamese Government shall have the power of resuming the property, upon returning to the British subject the purchase-money paid by him for the same.

Article V.

All British subjects intending to reside in Siam shall be registered at the British Consulate. They shall not go out to Sea, nor proceed beyond the limits assigned by

this

this Treaty for the residence of British subjects, without a passport from the Siamese Authorities to be applied for by the British Consul, nor shall they leave Siam if the Siamese Authorities shew to the British Consul that legitimate objections exist to their quitting the country. But within the limits appointed under the preceding Article British subjects are at liberty to travel to and fro under the protection of a Pass to be furnished them by the British Consul, and counter-sealed by the proper Siamese Officer, stating, in the Siamese Character, their names, Calling, and description. The Siamese Officers at the Government stations in the interior may at any time call for the production of this Pass, and immediately on it's being exhibited they must allow the parties to proceed; but it will be their duty to detain those persons, who, by travelling without a Pass from the Consul, render themselves liable to the suspicion of their being deserters, and such detention shall be immediately reported to the Consul.

Article VI.

All British subjects visiting, or residing in Siam shall be allowed the free exercise of the Christian religion, and liberty

liberty to build Churches in such localities as shall be consented to by the Siamese Authorities. The Siamese Government will place no restrictions upon the employment by the English of Siamese subjects as servants or in any other capacity. But wherever a Siamese subject belongs, or owes service to some particular Master, the servant who engages himself to a British subject without the consent of his Master may be reclaimed by him, and the Siamese Government will not enforce an agreement between a British subject and any Siamese in his employ, unless made with the knowledge and consent of the Master who has a right to dispose of the services of the person engaged.

Article VII.

British ships of war may enter the river and anchor at Paknam, but they shall not proceed above Paknam, unless with the consent of the Siamese Authorities, which shall be given where it is necessary that a ship shall go into Dock for repairs. Any British ship of war conveying to Siam a public functionary, accredited by ~~the British~~ Her Majesty's Government to the Court of Bangkok, shall be allowed

to

to come up to Bangkok, but shall not pass the Forts called Pong Phra chamit and Pitpătchnŭck unless expressly permitted to do so by the Siamese Government. But in the absence of a British ship of war the Siamese Authorities engage to furnish the Consul with a force sufficient to enable him to give effect to his authority over British subjects, and to enforce discipline among British shipping.

Article VIII.

The measurement duty hitherto paid by British vessels trading to Bangkok under the Treaty of 1826 shall be abolished from the date of this Treaty coming into operation, and British shipping and Trade will thenceforth be only subject to the payment of Import and Export Duties on the goods landed or shipped.

On all articles of Import the Duty shall be Three per Cent. payable, at the option of the importer, either in kind or money calculated upon the market value of the goods. Drawback of the full amount of duty shall be allowed upon goods found unsaleable and re-exported. Should the British merchant and the Custom House Officers disagree

as

as to the value to be set upon Imported articles, such disputes shall be referred to the Consul and proper Siamese Officer, who shall each have the power to call in an equal number of merchants as Assessors, not exceeding two on either side, to assist them in coming to an equitable decision.

Opium may be imported free of Duty, but can only be sold to the Opium Farmer or his Agents. In the event of no arrangement being effected with them for the sale of the opium it shall be re-exported, and no impost or duty shall be levied thereon. Any infringement of this regulation shall subject the Opium to seizure and Confiscation.

Articles of Export from the time of production to the date of shipment shall pay one impost only, whether this be levied under the name of inland tax, transit duty, or duty on Exportation. The tax or duty to be paid on each article of Siamese produce previous to, or upon Exportation, is specified in the Tariff attached to this Treaty, and it is distinctly agreed, that goods or produce which pay any description of tax in the interior, shall be exempted from any further payment of Duty on Exportation

English merchants are to be allowed to purchase directly

directly from the producer the articles in which they trade, and, in like manner, to sell their goods directly to the parties wishing to purchase the same, without the interference, in either case, of any other person.

The rates of duty laid down in the Tariff attached to this Treaty are those that are now paid upon goods or produce shipped in Siamese or Chinese vessels or junks; and it is agreed that British shipping shall enjoy all the privileges now exercised by, or which hereafter may be granted to Siamese or Chinese vessels or junks.

British subjects will be allowed to build ships in Siam on obtaining permission to do so from the Siamese Authorities.

Whenever a scarcity may be apprehended of salt, rice, and fish, the Siamese Government reserve to themselves the right of prohibiting, by Public Proclamation, the Exportation of these articles.

Bullion or personal effects may be imported, or exported, free of charge.

Article IX.

The Code of Regulations appended to this Treaty shall

shall be enforced by the Consul with the co-operation of the Siamese Authorities, and they, the said Authorities and Consul, shall be enabled to introduce any further regulations which may be found necessary in order to give effect to the objects of this Treaty.

All Fines and Penalties, inflicted for infraction of the provisions and regulations of this Treaty, shall be paid to the Siamese Government.

Until the British Consul shall arrive at Bangkok, and enter upon his functions, the Consignees of British vessels shall be at liberty to settle with the Siamese Authorities all questions relating to their Trade.

Article X.

The British Government and it's subjects will be allowed free and equal participation in any privileges that may have been, or may hereafter be granted by the Siamese Government to the Government or subjects of any other nation.

Article XI.

After the lapse of ten years from the date of the

ratification

ratification of this Treaty, upon the desire of either the British or Siamese Governments, and on twelve months' notice given by either party, the present, and such portions of the Treaty of 1826 as remain unrevoked by this Treaty, together with the Tariff and Regulations hereunto annexed, or those that may hereafter be introduced, shall be subject to revision by Commissioners appointed on both sides for this purpose, who will be empowered to decide on, and insert therein, such amendments as experience shall prove to be desirable.

Article XII.

This Treaty, executed in English and Siamese, both versions having the same meaning and intention, and the ratifications thereof having been previously exchanged, shall take effect from the Sixth day of ~~March~~ April, in the year 1856 of the Christian Era, corresponding to the first day, of the fifth month, of the One thousand two hundred and Eighteenth year of the Siamese Civil Era.

In Witness whereof the above named Plenipotentiaries have signed and sealed the present Treaty in Quadruplicate at Bangkok, on the Eighteenth day of April, in the Year

Year One Thousand Eight Hundred and Fifty five of the Christian Era, Corresponding to the Second day of the Sixth month of the One Thousand Two Hundred and Seventeenth Year of the Siamese Civil Era.

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

John Bowring

สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

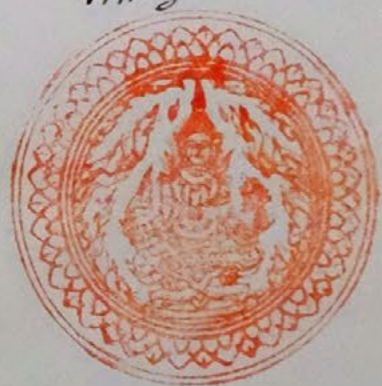
สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย

เจ้าพญากระลาโหม

เจ้าพญาพระคลัง

General Regulations

under which British Trade is to be conducted in Siam.

Regulation I.

The Master of every English ship coming to Bangkok to trade, must, either before, or after entering the river, as may be found convenient, report the arrival of his vessel at the Custom House at Paknam, together with the number of his crew, and guns, and the port from whence he comes. Upon anchoring his vessel at Paknam, he will deliver into the custody of the Custom House Officers, all his guns and ammunition, and a Custom House Officer will then be appointed to the vessel, and will proceed in her to Bangkok.

Regulation II.

A vessel passing Paknam without discharging her guns and ammunition as directed in the foregoing regulation will be sent back to Paknam to comply with it's provisions, and will be fined Eight Hundred Ticals for having so disobeyed. After delivery of her guns and ammunition, she will be permitted to return to Bangkok to trade.

Regulation III.

When a British vessel shall have cast anchor at

Bangkok

Bangkok, the Master, unless a Sunday should intervene, will, within four and twenty hours after arrival, proceed to the British Consulate, and deposit there his Ship's Papers, Bills of Lading, &c. together with a true Manifest of his Import Cargo, and upon the Consul's reporting these particulars to the Custom House, permission to break bulk will at once be given by the latter.

For neglecting so to report his arrival, or for presenting a false Manifest, the Master will subject himself in each instance to a penalty of Four Hundred Ticals, but he will be allowed to correct, within Twenty-four hours after delivery of it to the Consul, any mistake he may discover in his Manifest, without incurring the abovementioned penalty.

Regulation IV.

A British vessel breaking bulk and commencing to discharge before due permission shall be obtained, or smuggling either when in the river, or outside the Bar, shall be subject to the penalty of Eight Hundred Ticals, and confiscation of the goods smuggled or so discharged.

HB

Regulation V.

As soon as a British vessel shall have discharged

her

her Cargo and completed her outward lading, paid all her duties, and delivered a true Manifest of her outward Cargo to the British Consul, a Siamese Port Clearance shall be granted her on application from the Consul, who, in the absence of any legal impediment to her departure, will then return to the Master his Ship's papers, and allow the Vessel to leave. A Custom House Officer will accompany the vessel to Paknam, and on arriving there she will be inspected by the Custom House Officers of that Station, and will receive from them the guns and ammunition previously delivered into their charge.

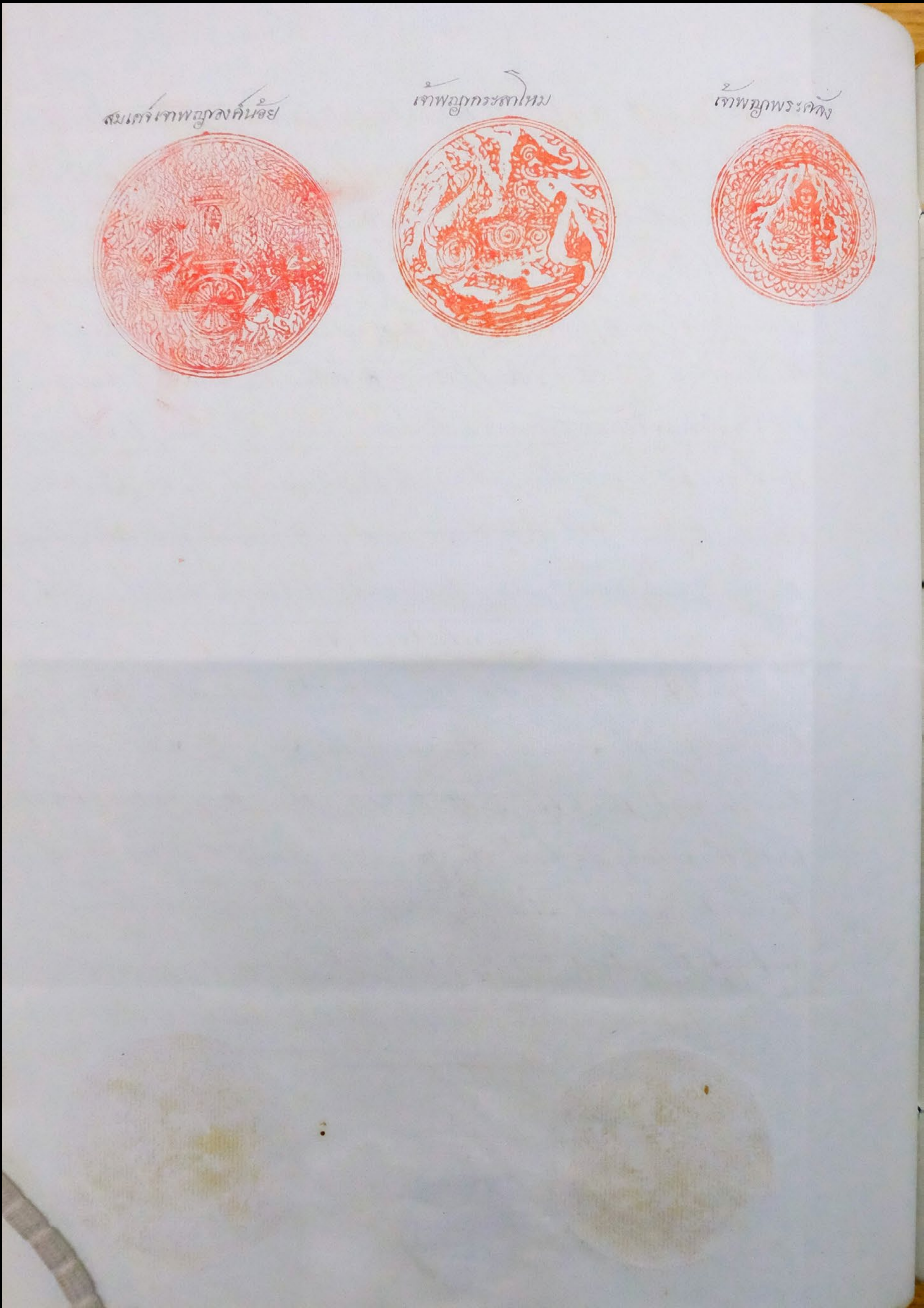
Regulation VI.

Her Britannick Majesty's Plenipotentiary having no knowledge of the Siamese language, the Siamese Government have agreed, that the English text of these Regulations, together with the Treaty of which they form a portion, and the Tariff hereunto annexed, shall be accepted as conveying, in every respect, their true meaning and intention.

สมเด็จเจ้าพระยาองค์ใหญ่

John Bowring

กรมหลวงวงศาธิราชสนิท

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

Tariff of Export and Inland Duties to be levied on Articles of Trade.

Sect. I. The undermentioned Articles shall be entirely free from Inland or other Taxes on production or transit, and shall pay Export Duty as follows:

		Tic.	sat.	fuang	hun	
1.	Ivory	10.	0	0	0	per pecul
2.	Gamboge	6.	0	0	0	— do —
3.	Rhinoceros' Horns	50	0	0	0	— do —
4.	Cardamoms, best	14.	0	0	0	— do —
5.	Do — bastard	6.	0	0	0	— do —
6.	Dried Muscles	1.	0	0	0	— do —
7.	Pelicans' Quills	2.	2	0	0	— do —
8.	Betel Nut, dried,	1.	0	0	0	— do —
9.	Kráchi Wood	0.	2	0	0	— do —
10.	Sharks' Fins, white	6.	0	0	0	— do —
11.	Do — black	3.	0	0	0	— do —
12.	Lukkrabaw seed	0.	2	0	0	— do —
13.	Peacocks' Tails	10.	0	0	0	pr. 100 tails
14.	Buffalo & Cow Bones	0.	0	0	3	pr. pecul
15.	Rhinoceros' Hides	0.	2	0	0	— do —
16.	Hide Cuttings	0.	1	0	0	— do —
17.	Turtle Shells	1.	0	0	0	— do —
18.	Soft do	1.	0	0	0	— do —
19.	Beche de Mer	3.	0	0	0	— do —
20.	Fish Maws	3.	0	0	0	— do —

Muscels

21.

	Tic.	sal.	fuang.	hun.	
21. Bird's Nests, uncleaned	20 per Cent.				
22. Kingfisher's feathers	6.	0	0	0	per one hundred
23. Catch	0.	2	0	0	per pecul.
24. Beychi Seed (Nux Vomica)	0.	2	0	0	do
25. Pungtarai Seed	0.	2	0	0	do
26. Gum Benjamin	4.	0	0	0	do
27. Angrai bark	0.	2	0	0	do
28. Agilla Wood	2.	0	0	0	do
29. Ray skins	3.	0	0	0	do
30. Old Deer's Horns	0.	1	0	0	do
31. Soft or young Do	10 per Cent.				
32. Deer Hides, fine	8.	0	0	0	pr 100 hides.
33. Do common	3.	0	0	0	do
34. Deer Sinews	4.	0	0	0	per pecul.
35. Buffalo and Cow Hides	1.	0	0	0	do
36. Elephants' Bones	1.	0	0	0	do
37. Tigers' Bones	5.	0	0	0	do
38. Buffalo Horns	0.	1	0	0	do
39. Elephants' Hides	0.	1	0	0	do
40. Tigers' Skins	0.	1	0	0	per skin.
41. Armadillo Skins	4.	0	0	0	per pecul.
42. Sticklac	1.	1	0	0	do
43. Hemp	1.	2	0	0	do
44. Dried fish plaheng	1.	2	0	0	do
45. Do pla-salit	1.	0	0	0	do
46. Sapan Wood	0.	2	1	0	do
47. Salt Meat	2.	0	0	0	do
48. Mangrove Bark	0.	1	0	0	do
49. Rose Wood	0.	2	0	0	do

50.

		Tic.	Sal.	Fuang	Hun	
50.	Ebony	1	1	0	0	per pecul.
51.	Rice	4	0	0	0	per koyan

Sect. II. The undermentioned Articles being subject to the Inland or Transit duties herein named, and which shall not be increased, shall be exempt from Export Duty.

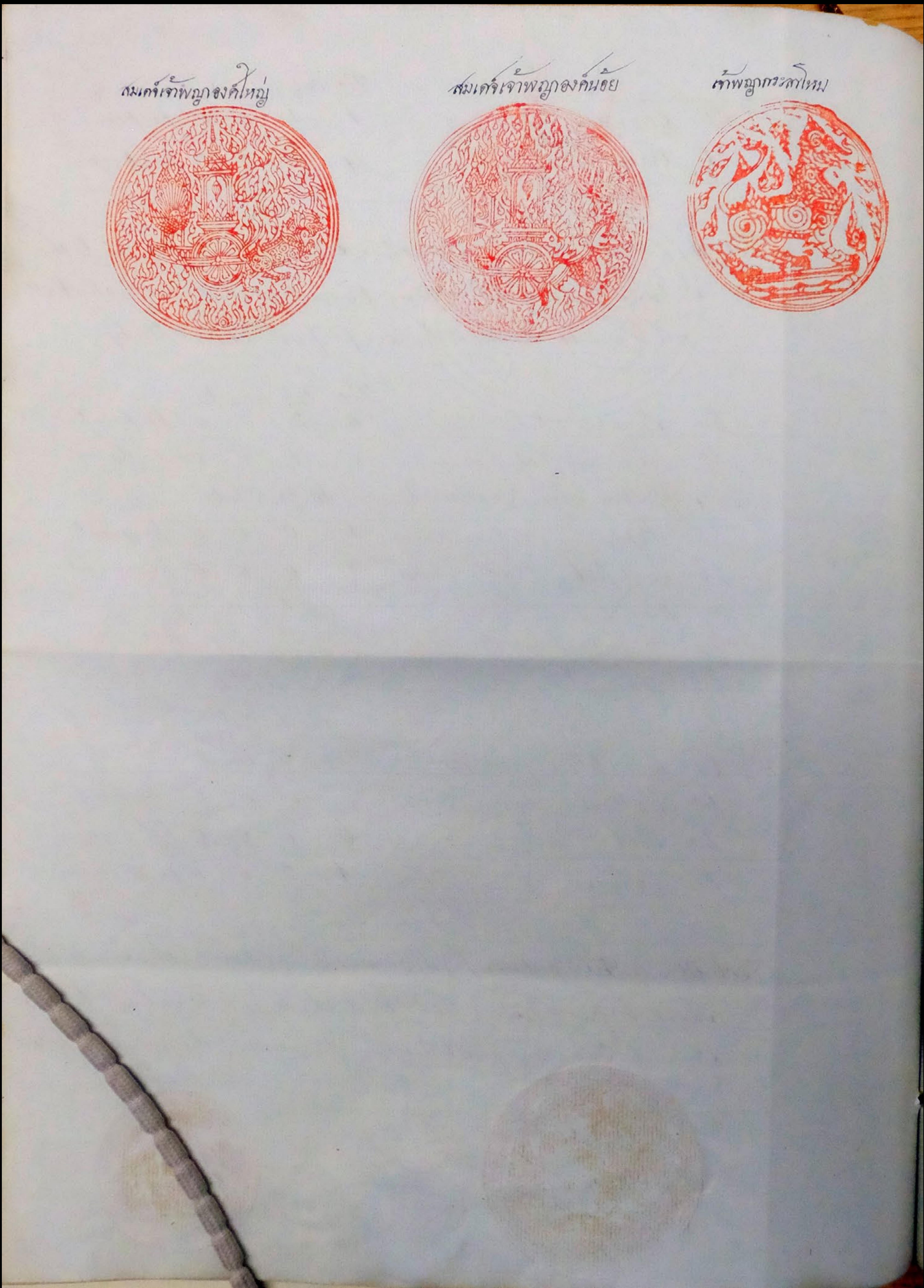
		Tic.	Sal.	Fuang	Hun	
52.	Sugar, white	0	2	0	0	per pecul.
53.	Do — red	0	1	0	0	— do —
54.	Cotton, clean & uncleaned.	10 per Cent.				
55.	Pepper	1	0	0	0	per pecul.
56.	Salt fish, Plátu	1	0	0	0	per 10.000 fish.
57.	Beans and Peas	One twelfth				
58.	Dried Prawns	One twelfth				
59.	Tilseed	One twelfth				
60.	Silk raw	One twelfth				
61.	Bees Wax	One fifteenth				
62.	Tallow	1	0	0	0	per pecul.
63.	Salt	6	0	0	0	per koyan.
64.	Tobacco	1	2	0	0	per 1000 bundles.

Sect. III. All goods or produce unenumerated in this Tariff shall be free of Export Duty, and shall only be subject to one Inland Tax, or Transit Duty, not exceeding the rate now paid.

เจ้าพระยาพระคลัง

John Bowring

กรมหลวงวงศาธิราชสนิท

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

ศุภมัศดุ จุลศักราช ๑๒๑๗ ปีเถาะสัปตศก ความเจริญงามจงมีแก่บ้านเมืองเทิญ ครั้งนี้มีทูตอังกฤษมาแต่
พระนางซึ่งเปนใหญ่เปนเจ้าราชอาณาจักรอันผสมกัน คือทวีปบริตเตียนใหญ่ แลทวีปไอยิแลนแลที่อื่น ๆ อันขึ้นแก่
ราชอาณาจักรนั้น เข้ามาขอทำสัญญาทางพระราชไมตรี แลการค้าขายกับกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทรมหิน
ทรายุทธยา จึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหามกุฎ สุทธสมมุติเทพยพงศวงศาดิศวรกระษัตรวรขัติยราชนิกโรตม
จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาษบรมธรรมิกมหาราชาธิราชบรมนารถบพิตร พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แลพระบาทสมเด็จ
พระปวเรนทรราเมศวรมหิศเรศรังสรรค์มหันตวรเดชไชยมโหฬารคุณ อดุลเดชสรรพเทเวศรานุรักษ บวรจุฬจักรพรรดิ
ราชสังกาษ บวรธรรมิกราชบพิตร พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว สองพระองค์ทรงเห็นชอบกับราชดำริห์ พระนางเปนเจ้าเปนใหญ่
ในทวีปบริตเตียนใหญ่แลไอยิแลนร่วมพระราชประสงค์ ทำหนังสือสัญญาทางไมตรีกับพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษเมืองบริตเตนไอยิแลน
เพื่อจะให้มีผลประโยชน์แก่ราษฎรอยู่ใต้บังคับไท แลคนอยู่ในบังคับอังกฤษจัดแจงการทำมาหากินค้าขายให้มีประโยชน์เรียบร้อย
เพราะเหตุนี้จึ่งได้ตั้งพระไทจะทำหนังสือสัญญาไมตรีค้าขาย จึ่งได้ตั้งเสนาบดีให้มีอำนาจทั้งสองฝ่าย ๆ พระเจ้าแผ่นดินเมือง
กฤษตันไอยิแลน ตั้งเซอยอนเบาริงเปนขุนนางลูกขุนผู้ใหญ่ ฝ่ายพระบาทสมเด็จบรมนารถบพิตร พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว :
พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ พร้อมกันกับความคิดพระราชวงษานุวงษ์ แลท้าวพระยาทูลลอง ๆ ทั้งปวงมอบความพระ
ราชดำริห์ แลพระราชประสงค์ในพระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท มาประชุมแทนพระราชวงษานุวงษ์ แล้วโปรดเกล้า ๆ
ให้สมเด็จเจ้าพญาบรมมหาประยูรวงษวรุตมพงษนายก สยามดิลกโลกานุปาลนนารถ สกลราชวรานุจักราธิเบนทรบรเมนทรมหาราช
นุกูล สรรพกิจมูลมเหศวรเชฐ์มาตยาธิบดีศรีสุรธรรัตนธาตาอดุลยเดชานุภาพบพิตร ซึ่งโปรดเกล้า ๆ ให้มีอาญาสิทธิ์บังคับบัญชาได้สิทธิ
ทั่วทั้งพระราชอาณาจักร กับสมเด็จเจ้าพญาบรมมหาพิไชยญาติ นราเนศวรนารถราชสุริยวงษ์ สกุลพงษบริษัษย์ามาตยาธิบดีไตรสรณ
ศรีรัตนดาด สกลมหาจักราธิเบนทร์บรเมนทรมหาราชวรประการมโหฬารเดชานุภาพบพิตร โปรดเกล้า ๆ ให้มีอำนาจบังคับบัญชา
ทั่วทั้งพระนคร กับเจ้าพญาศรีสุริยวงษสมันตพงษพิสุทธมหาบุรุษรัตโนดม ผู้ว่าที่สมุหพระกลาโหม ผู้สำเรทธิ์ราชการบังคับ
บัญชาหัวเมืองฝ่ายทเล แลปากใต้ฝ่ายตวันตก กับเจ้าพญาผู้ช่วยสำเรทธิ์ราชการกรมท่าเปนผู้สำเรทธิ์ราชการบังคับบัญชาหัวเมือง
ฝ่ายตวันออกทั้งห้าเปนประธาน ฝ่ายเสนาบดีไทก็ได้ส่งพระราชสัญญากร ฝ่ายขุนนางอังกฤษได้ส่งหนังสือเจ้าวิคตอเรียซึ่งให้เข้ามา
ทำหนังสือสัญญากับไทเหนถูกต้องพร้อมกันทั้งสองฝ่าย ได้ตกลงกันตามข้อสัญญาที่เขียนไว้สืบต่อไปข้างน่า ฯะ
๏ ข้อ ๑ ว่าตั้งแต่นี้ไปพระเจ้าแผ่นดินกรุงบริตตันไอยิแลน กับพระเจ้าแผ่นดินที่จะสืบวงษ์ต่อไปภายน่า กับด้วยพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ทั้งพระเจ้าแผ่นดินที่จะสืบพระ
ราชอิศริยศต่อไปภายน่า ให้มีไมตรีรักษใคร่กันราบคาบไปชั่วฟ้าแลดิน แต่บันดาคนที่อยู่ในบังคับอังกฤษ เสนาบดีฝ่ายไทก็จะ
ช่วยบำรุงรักษาให้อยู่สุขสบายให้ได้ค้าขายโดยสดวก มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดฝ่ายไทข่มเหงเบียดเบียน แต่บันดาคนที่อยู่ในใต้บังคับไท
ขุนนางอังกฤษก็จะช่วยบำรุงรักษาอยู่สุขสบายให้ได้ค้าขายโดยสดวก มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดฝ่ายอังกฤษข่มเหงเบียดเบียน ฯะ
๏ ข้อ ๒ ว่า แต่บันดาการงานของคนที่อยู่ในบังคับอังกฤษซึ่งเข้ามาอยู่ณกรุงเทพ ๆ ก็ต้องฟังบังคับบัญชาของกงซุนที่เข้ามาตั้งอยู่
ณกรุง ๆ กงซุนจะได้ทำหนังสือสัญญานี้ แลข้อหนังสือสัญญาเก่าที่มิได้ยกเสียจงทุกประการแล้วได้บังคับบัญชาคนในบังคับอังกฤษให้ทำตามด้วย

แล้วกงซุลรับรักษากฎหมายการค้าขายแลกฎหมายที่จะห้ามปรามมิให้คนที่อยู่ในบังคับอังกฤษทำผิดล่วงเกินกฎหมายของอังกฤษกับไทยที่มีอยู่แล้ว

และจะมีต่อไปภายหน้า ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษ จะเกิดวิวาทกันขึ้นกับคนอยู่ในบังคับไท กงซุลกับเจ้าพนักงาน ฝ่ายไทจะปฤกษาชำระตัดสิน คนอยู่ในบังคับอังกฤษทำผิด กงซุลจะทำโทษตามกฎหมายอังกฤษ คนอยู่ในบังคับไททำผิดไทจะทำโทษตามกฎหมายเมืองไท ถ้าคนอยู่ในใต้บังคับไทเปนความกันเอง กงซุลไม่เอาเปนธุระ คนอยู่ในบังคับอังกฤษเปนความกันเอง ไทก็ไม่เอาเปนธุระ แลไทกับอังกฤษยอมกันว่า กงซุลซึ่งจะเข้ามาตั้งอยู่ณกรุงเทพมหานครนั้นยังไม่ตั้ง ต่อเมื่อทำหนังสือสัญญาตกลง ๆ ชื่อกันแล้ว กำปั่นอังกฤษเข้ามาค้าขายณกรุงเทพมหานคร ใช้ธงอังกฤษมีหนังสือสำหรับลำเปนสำคัญครบ ๑๐ ลำ หนังสือสัญญาปิดตราเข้ามาถึงเปลี่ยนกันแล้ว กงซุลจึ่งตั้งได้

ข้อ ๒

๏ ข้อ ๓ ว่าคนซึ่งอยู่ในใต้บังคับไทจะไปเปนลูกจ้างอยู่กับคนอยู่ในบังคับอังกฤษก็ดี คนอยู่ในใต้บังคับไทที่มิได้เปนลูกจ้างก็ดี ทำผิดกฎหมายเมืองไทจะหนีไปอาไศรยอยู่กับคนอยู่ในบังคับอังกฤษซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ถ้ามีพยานว่าทำผิดหนีไปอยู่กับคนในบังคับอังกฤษจริง กงซุลจะจับตัวส่งให้กับเจ้าพนักงานฝ่ายไท ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษที่เข้ามาตั้งบ้านเรือนแลเข้ามาอาไศรยค้าขายอยู่ในกรุงเทพมหานครทำผิด หนีไปอยู่กับคนในใต้บังคับไท ถ้ามีพยานว่าทำผิดหนีไปอยู่กับคนในใต้บังคับไทจริง กงซุลจะขอเอาตัวเจ้าพนักงานฝ่ายไทจะจับตัวส่งให้ ถ้าพวกจีนคนไรว่าเปนคนอยู่ในบังคับอังกฤษไม่มีสำคัญสิ่งไรเปนพยานว่าเปนคนอยู่ในบังคับอังกฤษ กงซุลก็ไม่รับเอาเปนธุระ

ข้อ ๓

๏ ข้อ ๔ ว่าคนอยู่ในบังคับอังกฤษ จะมาค้าขายตามหัวเมืองชายทะเลซึ่งขึ้นกับกรุงเทพมหานคร ก็ค้าขายได้โดยสดวก แต่จะอาไศรยอยู่ได้ที่เดียวก็แต่ในกรุงเทพมหานคร ตามในพิกัดซึ่งกำหนดไว้ในหนังสือสัญญา ประการหนึ่งคนอยู่ในบังคับอังกฤษจะมาเช่าที่ปลูกโรงปลูกเรือนปลูกตึกแลจะซื้อเรือนซื้อ [โรง/ตึก] พ้นกำแพงออกไปในกำหนดสองร้อยเส้นซื้อได้ แต่จะซื้อที่ซื้อไม่ได้ ถ้าอยู่ถึงสิบปีแล้วจึ่งจะซื้อได้ ถ้าอยู่ยังไม่ถึงสิบปี ท่านเสนาบดีจะโปรดให้ซื้อก็ซื้อได้ แลที่นอกกำหนดสองร้อยเส้นนั้นคนอยู่ในบังคับอังกฤษจะ [ซื้อ/เช่า] ที่เรือนที่สวนที่ [ไร่/นา] ตั้งแต่กำแพงเมืองออกไปเดินด้วยกำลังเรือแจวเรือภายทางยี่สิบสี่ชั่วโมงจะซื้อจะเช่าเมื่อไรก็ซื้อได้เช่าได้ แต่เมื่อคนอยู่ในบังคับอังกฤษจะซื้อ [ที่/เรือน] จะต้องบอกกงซุล กงซุลจะได้บอกเจ้าพนักงานฝ่ายไท เจ้าพนักงานกับกงซุลเหนว่าคนที่จะซื้อที่นั้นเปนคนจะทำมาหากินโดยจริง เจ้าพนักงานกับกงซุลจะช่วยว่ากล่าวให้ซื้อให้เช่าตามราคาสมควร แล้วจะได้ดูแลปักที่วัดที่ทำหนังสือปิดตราเจ้าพนักงานให้ไว้เปนสำคัญ แล้วจะได้ฝากฝังเจ้าเมืองกรมการให้ช่วยดูแลทนุบำรุงด้วย แลให้ผู้ที่ไปอยู่นั้นฟังบังคับบัญชาเจ้าเมืองกรมการตามยุติธรรม ค่าธรรมเนียมที่ทำ [ไร่/สวน] ราษฎร [บ้าน/เมือง] นั้น ต้องเสียอย่างไรก็ให้เสียตามชาว [บ้าน/เมือง] นั้น ถ้าในกำหนดสามปีแล้วผู้ที่ซื้อที่ไม่มีทุนรอนฤๅแชเชือนเสียมิได้ตั้งการปลูกสร้าง เสนาบดีจะคืนเงินค่าที่ให้ จะตัดสินคืนเอาที่นั้นเสีย

ข้อ ๔

๏ ข้อ ๕ ว่าคนอยู่ในบังคับอังกฤษ ที่เข้ามาจะอาไศรยอยู่ณกรุงเทพมหานคร ต้องไปบอกกับกงซุลให้จดชื่อไว้ ถ้าคนเหล่านี้จะออกไปทะเลฤๅจะไปเที่ยวเกินกำหนดทางยี่สิบสี่ชั่วโมงตามสัญญาไว้ ที่จะให้คนในบังคับอังกฤษอยู่ กงซุลจะต้องไปขอหนังสือเบิกล่องเจ้าพนักงานฝ่ายไทให้ไป ถ้าคนในบังคับอังกฤษจะกลับออกไปจากกรุงขุนนางเจ้าพนักงานฝ่ายไทบอกกับกงซุลว่ามีเหตุควรจะห้ามมิให้ออกไป กงซุลจะมิให้ออกไป ถ้าคนในบังคับอังกฤษไปเที่ยวในระหว่างทางยี่สิบสี่ชั่วโมง กงซุลจะเขียนเปนหนังสือไทให้ไป

ว่าคนนั้นชื่ออย่างนั้นรูปร่างอย่างนั้นมีตำหนิอย่างนั้น แล้วจะต้องให้เจ้าพนักงานฝ่ายไทยสลักหลังหนังสือให้เปนสำคัญด้วย เจ้าพนักงานฝ่ายไทยดูหนังสือแล้วให้คืนหนังสือให้ปล่อยตัวไปโดยเร็ว ถ้าไม่มีหนังสือกงซุลสลักหลัง เจ้าพนักงานฝ่ายไทยไปสำรับตัวสงไสยว่าเปนคนหนี ก็ให้ยุดเอาตัวไว้แล้วให้มาบอกความกับกงซุลให้รู้

๑ ข้อ ๖ ว่าคนซึ่งอยู่ในบังคับอังกฤษจะเข้ามาเที่ยว และจะเข้ามาอาไศรยอยู่ณกรุงเทพมหานคร จะถือสาศนากฤษตังไทยก็ไม่ห้ามปราม เมื่อจะสร้างวัดขึ้นจะทำได้ก็แต่ในที่เสนาบดีจะโปรดให้ ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษซึ่งจะเข้ามาอยู่ณกรุงเทพมหานคร จะจ้างคนซึ่งอยู่ใต้บังคับไทยมาเปนลูกจ้าง เสนาบดีฝ่ายไทยจะไม่ห้ามปราม ถ้าคนที่มีมุลนายจะมารับจ้างอยู่กับคนอยู่ในบังคับอังกฤษ มุลนายไม่รู้ มุลนายจะมาเอาตัวไปก็เอาไปได้ ถ้าคนในบังคับอังกฤษไปจ้างคนใต้บังคับไทยเปนลูกจ้างไม่ได้ทำสัญญากับมุลนายเขาภายหลังถ้าเกี่ยวข้องสิ่งหนึ่งสิ่งใด เสนาบดีฝ่ายไทยไม่ชำระให้

๑ ข้อ ๗ ว่ากำปั่นรบจะเข้ามาทอดหน้าด่านเมืองสมุทปราการ เข้ามาทอดได้ แต่จะขึ้นมาณกรุงเทพมหานครไม่ได้ เมื่อกำปั่นรบชำรุดจะต้องเข้าอู่ เสนาบดีเจ้าเมืองกรมการเห็นว่าชำรุดจึงจะยอมให้เอามาเข้าอู่ ถ้าจะมีขุนนางถือหนังสือพระเจ้าแผ่นดินกรุงบริเตนให้ใช้กำปั่นรบเข้ามาณกรุงเทพมหานครจะให้ขึ้นมาแต่ลำเดียว ต้องให้ขึ้นมาทอดอยู่ใต้ป้อมปีศาจสิงป้อมผีเสื้อสมุท อย่าให้ขึ้นมาพ้นป้อม เว้นไว้แต่เสนาบดีจะโปรดให้ขึ้นมาพ้นป้อมจึงขึ้นมาได้ ถ้าไม่มีเรือรบอังกฤษอยู่ในกรุงเทพมหานคร คนอยู่ในบังคับอังกฤษวิวาทกันขึ้น กงซุลจะไปปราบไม่ได้ ไทยจะให้ทหารไปช่วยกงซุลปราบ ก็จะปราบได้

๑ ข้อ ๘ ว่าค่าธรรมเนียมปากเรือที่เคยเรียกกับลูกค้าอังกฤษตามสัญญาเก่าซึ่งทำไว้ในคฤศศักราช ๑๘๒๖ ปีนั้นจะยอมเลิกเสียตั้งแต่หนังสือสัญญานี้ใช้ได้ พ้นนั้นไปจะต้องเสียแต่ภาษีสิ่งของขาเข้าขาออก สินค้าขาเข้าต้องเสียภาษีร้อยละสาม จะเสียเปนของ ฤๅจะเสียเปนเงินคิดราคาตามราคาท้องน้ำสุดแต่ใจเจ้าของจะเสีย ถ้าของเสียภาษีร้อยละสามแล้วของจำหน่ายไม่ได้ จะเหลือกลับออกไปมากน้อยเท่าใดต้องคิดภาษีสิ่งของที่เหลือคืนให้กับเจ้าของให้ครบ ถ้าราคาสิ่งของไม่ตกลงกัน จะต้องบอกไปกงซุล ๆ จะเรียกพ่อค้าคน ๑ ฤๅ ๒ คน เจ้าพนักงานฝ่ายไทยก็จะเรียกพ่อค้าคน ๑ ฤๅ ๒ คนช่วยตีราคาลงสมควร ถ้าลูกค้าในบังคับอังกฤษจะบันทุกเอาฝิ่นเข้ามาณกรุงเทพมหานครไม่ต้องเสียภาษี แต่ต้องขายฝิ่นกับเจ้าภาษี ถ้าเจ้าภาษีไม่ซื้อเอาฝิ่นไว้ให้บันทุกกลับออกไปไม่ต้องเสียอะไร ถ้าลูกค้าในบังคับอังกฤษเอาฝิ่นไปลอบขายทำผิดกับสัญญาข้อนี้ให้ริบเอาฝิ่นเสียให้สิ้น และของที่เปนสินค้าจะบันทุกออกไปนั้นตั้งแต่ของสิ่งนั้นเกิดมาจนได้เปนสินค้าบันทุกกำปั่นออกไปให้เสียภาษีแต่ชั้นเดียว ของสิ่งไรที่เปนสินค้าในกรุงเทพมหานครจะเรียกเปนสมพักษร ฤๅเรียกเปนภาษีป่าภาษีในกรุงเทพมหานคร ภาษีปากเรืออย่างไรก็ให้เอาแต่ชั้นเดียว ภาษีสินค้าในกรุงเทพมหานครทุกสิ่งจะเรียกเปนภาษีในกรุงเทพมหานคร ฤๅจะเรียกภาษีปากเรืออย่างไรได้กำหนดแจ้งในพิกัดที่ติดอยู่กับหนังสือสัญญานั้นแล้ว ได้ยอมกันเปนขาดแล้วว่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ต้องเสียภาษีชั้นในแล้วเมื่อลงเรือไม่ต้องเสีย พวกลูกค้าอยู่ในบังคับอังกฤษจะซื้อสินค้ายอมให้ซื้อกับผู้ทำผู้ปลูกและของที่เขาขายนั้นถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะซื้อยอมให้ขาย มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดขัดขวางห้ามปราม ราคาที่กำหนดในพิกัดสัญญานี้สินค้าที่บันทุกเรือไทยเรือจีนที่เคยเสียแล้ว ฝ่ายไทยยอมจะลดภาษีให้เรือไทยเรือจีนและชาติอื่น ๆ ก็จะยอมลดให้ลูกค้าซึ่งอยู่ในบังคับอังกฤษเหมือนกัน ลูกค้าในบังคับอังกฤษจะเข้ามาต่อเรือณกรุงเทพมหานคร เสนาบดียอมให้ต่อแล้วก็ต่อได้

แล ^เข้า^ ^เกลือ^ ^ปลา^ ของสามสิ่งนี้ที่ในกรุง ฯ ไม่บริบูรรณ์มีหมายประกาศห้ามไม่ให้ออกไปก็ได้ สินทองแล ของสำรับตัวเข้าออกไม่ต้องเสียภาษี ฯะ

๏ ข้อ ๙ ว่าความในกดหมายซึ่งติดในหนังสือสัญญานี้กงซุนกับเจ้าพนักงานฝ่ายไทพร้อมกันจต้องรักษา แลจต้องบังคับให้คนทั้งปวงกระทำตามกดหมาย เจ้าพนักงานฝ่ายไทกับกงซุนจคิดจัดแจงเพิ่มเติมกดหมายหวังจะรักษาหนังสือสัญญาให้เจริญก็ทำได้ เงินที่ปรับไหมแลของที่ริบเพราะทำผิดสัญญานี้ต้องส่งเปนของในแผ่นดิน ก่อนเมื่อกงซุนจะเข้ามาตั้งอยู่ณกรุง ฯ เจ้าของเรือ แลกปิตันนายเรือจะว่าด้วยการค้าขายกับเจ้าพนักงานฝ่ายไทก็ได้ ฯะ

๏ ข้อ ๑๐ ว่า ถ้าฝ่ายไทยอมให้สิ่งใด ๆ กับชาติอื่น ๆ นอกจากหนังสือสัญญานี้ ก็จะต้องยอมให้อังกฤษแลคนในบังคับอังกฤษเหมือนกัน ฯะ

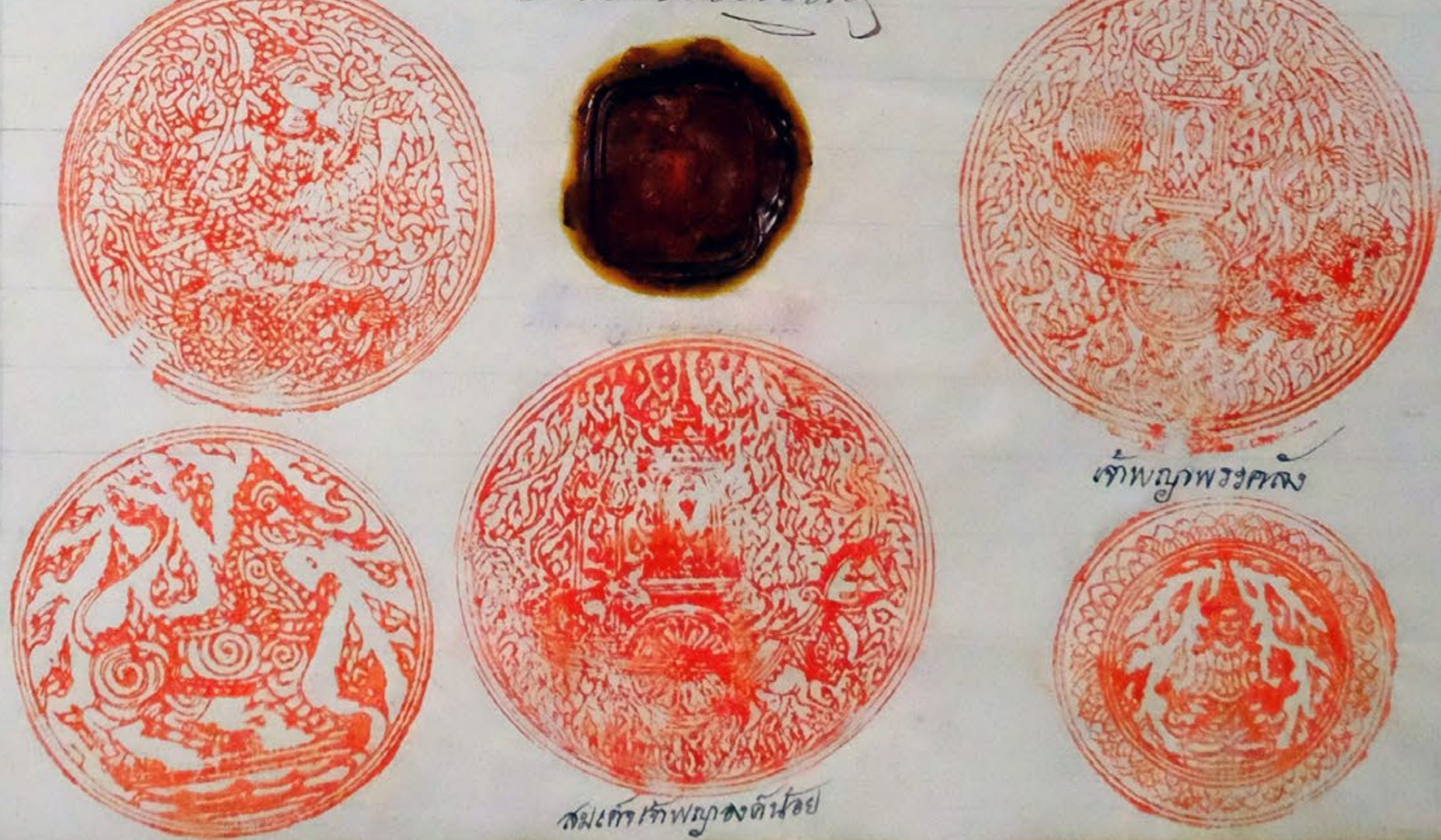
๏ ข้อ ๑๑ ว่าเมื่อพ้น ๑๐ ปี ตั้งแต่ปิดตราเปลี่ยนหนังสือสัญญานี้แล้ว ถ้าฝ่าย ^ไท^ ^อังกฤษ^ จะขอเปลี่ยนข้อใด ๆ ในหนังสือสัญญานี้ แลข้อใด ๆ ในหนังสือสัญญาเก่าซึ่งทำไว้ในกฤษศักราช ๑๘๒๖ ปี ซึ่งมิได้ยกเสียนั้น แลข้อใด ๆ ในกดหมายค้าขาย แลพิกัดภาษีที่ติดอยู่กับหนังสือสัญญานี้ แลกดหมายที่จะทำต่อไปภายน่า เมื่อได้บอกให้รู้ก่อนปีหนึ่งแล้วจะตั้งขุนนางฝ่ายไทฝ่ายอังกฤษเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมได้ ตามแต่เหนควรด้วยกันทั้งสองฝ่าย ฯะ

๏ ข้อ ๑๒ ว่าหนังสือสัญญานี้ทำไว้เปน ^อักษรไท^ ^อักษรอังกฤษ^ ฉบับหนึ่งข้อความต้องกัน เมื่อหนังสือสัญญานี้ปิดตราเข้ามาเปลี่ยนกันแล้ว ใช้ได้เมื่อณวัน เดือนเอบปรินขึ้นหกค่ำกฤษศักราช ๑๘๕๖ ปี คิดเปนไทณวันอาทิตยเดือนห้าขึ้นค่ำหนึ่ง จุลศักราช ๑๒๑๘ ปีมะโรงอัฐศก ผู้สำเรทธิราชการฝ่าย ^ไท^ ^อังกฤษ^ ทำหนังสือสัญญานี้เขียนเปนสี่ฉบับ ลงชื่อปิดตราด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ทำไว้ณกรุงเทพ มหานครอมรรัตนโกสินมหินทรายุทธยา ณวันพุทเดือนหกขึ้นสองค่ำ ปีเถาะสัปตศก ฯะ

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

John Bowring

สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

เจ้าพญาพระคลัง

เจ้าพญากระลาโหม

สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย

กดหมายข้อบังคับลูกค้าอังกฤษซึ่งเข้ามาค้าขายณกรุง ฯ ต้องใช้ ฯะ๑

๏ ข้อ ๑ ว่ากปิตันนายกำปั่นซึ่งจะเข้ามาค้าขายณกรุงเทพมหานคร เมื่อเข้ามาถึงนอกสันดอนจะทอดสมอใช้คนเข้ามาบอกกับเจ้าพนักงานฤๅจะเอากำปั่นเลยเข้ามาเมืองสมุทปราการก็ได้ตามใจ แล้วจะต้องมาบอกเจ้าพนักงานที่ด่านเมืองสมุทปราการว่าเรือมาแต่เมืองใดมีลูกเรือกี่คนมีปืนกี่บอก ทอดสมอที่เมืองสมุทปราการแล้ว ต้องมอบปืนใหญ่แลดินดำกับขุนนางเจ้าพนักงานเมืองสมุทปราการฝ่ายไทยแล้ว ต้องมีขุนนางกรมการฝ่ายไทยกำกับเรือขึ้นมาจนถึงกรุง ฯ ฯะ๑

๏ ข้อ ๒ ว่าถ้ากำปั่นเลยเดินด่านเมืองสมุทปราการขึ้นมามิได้เอาปืนแลดินดำขึ้นไว้ที่เมืองสมุทปราการตามกดหมายนี้ ต้องเอากำปั่นกลับลงไปเอาปืนแลดินดำขึ้นไว้เสียที่เมืองสมุทปราการแลต้องปรับไหมเงิน ๘๐๐ บาทด้วยไม่ฟังกดหมายนี้ ๆ ถ้าเอาปืนใหญ่แลดินดำขึ้นไว้ที่เมืองสมุทปราการแล้วต้องปล่อยเรือให้ขึ้นมาค้าขายที่กรุง ฯ ฯะ๑

๏ ข้อ ๓ ว่าถ้ากำปั่นลูกค้าในบังคับอังกฤษขึ้นมาทอดสมอที่กรุงเทพ ฯ แล้ว ถ้าไม่ได้เปนวันอาทิตย์กปิตันนายกำปั่นต้องเอาหนังสือสำหรับลำแลบาญชีสิ่งของที่มีเข้ามาในลำกำปั่น ต้องมอบให้กงสุลใน ๒๔ ชั่วโมง ๆ กงสุลจะได้เอาบาญชีไปให้เจ้าพนักงานฝ่ายไทยที่ได้เรียกภาษี แล้วเจ้าพนักงานคนนั้นต้องให้หนังสือสำหรับเปิดระวางในเวลานั้น ถ้ากปิตันนายเรือมิได้ส่งหนังสือแลบาญชีสิ่งของใน ๒๔ ชั่วโมงนั้นฤๅส่งบาญชีไม่ครบจำนวนสิ่งของในลำเรือจะต้องปรับไหมเงิน ๔๐๐ บาทแต่ว่ายอมให้กปิตันนายเรือแก้บาญชีสิ่งของที่หลงลืมในระหว่าง ๒๔ ชั่วโมง ๆ ตั้งแต่ได้ส่งหนังสือถึงกงสุลนั้นไม่ปรับไหมเอาเงิน ฯะ๑

๏ ข้อ ๔ ว่าถ้ากำปั่นอังกฤษเปิดระวางขนสินค้าก่อนยังไม่ได้หนังสือเปิดระวางแลลักลอบขายสิ่งของในกรุง ฯ ก็ดี นอกสันดอนก็ดีจะต้องปรับไหมเงิน ๘๐๐ บาท แลสิ่งของที่ลักขายนั้นต้องริบเอาให้หมด ฯะ๑

๏ ข้อ ๕ ว่า เมื่อกำปั่นอังกฤษขนของออกแล้วบันทุกของที่ออกไปเสร็จแล้วเสียภาษีให้เสร็จแล้วได้ให้บาญชีกับกงสุลครบสิ่งของแล้ว ถ้ามิได้เกี่ยวข้องสิ่งใด ๆ ต้องมีเปิกล่องอักษรไทยส่งให้กงสุล ๆ คืนหนังสือสำหรับลำให้กับปิตันนายเรือ ปล่อยเรือให้ล่องไปเมืองสมุทปราการ ต้องมีเจ้าพนักงานกำกับเรือลงไปจนถึงเมืองสมุทปราการ ๆ ถ้าเจ้าพนักงานที่เมืองสมุทปราการไปตรวจดูที่กำปั่นแล้ว ปืนแลดินดำที่เอาขึ้นไว้ส่งให้กปิตันนายเรือไป ฯะ๑

๏ ข้อ ๖ ว่าฝ่ายราชทูตอังกฤษซึ่งเข้ามาทำหนังสือสัญญาครั้งนี้ ราชทูตหารู้จักภาษาไทยไม่เสนาบดีฝ่ายไทยยอมให้เอาหนังสืออักษรอังกฤษในหนังสือสัญญาไมตรีแล กดหมายค้าขาย แลพิกัดซึ่งติดอยู่กับหนังสือสัญญานั้นเปนแน่

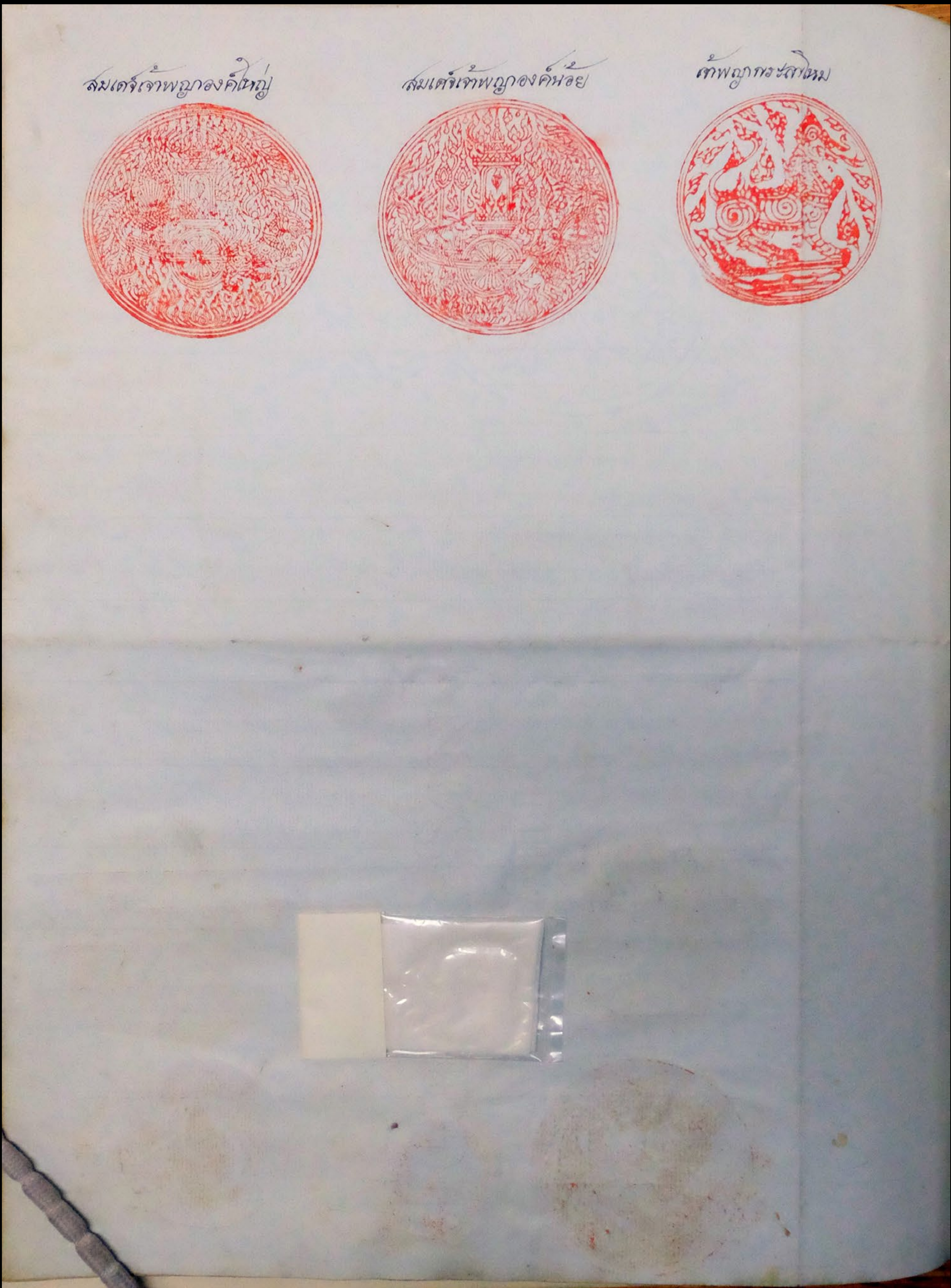
John Bowring ฯะ๑

๏ พิกัดภาษี นอกใน ที่จะเรียกเอาตามหนังสือสัญญา ข้อหนึ่งเปนพิกัดสินค้าภาษีชั้นในไม่ต้องเสียเลย เสียแต่เมื่อบันทุกลงเรือ เสียภาษีอย่างนี้ ฯะ๑

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

เจ้าพญาพระคลัง

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

งาช้างหาบละ ๖๒ นอหาบละ ๖๒ นรมาดหาบละ ๑๒๒ กระวานหาบ ๓๒ เร่วหาบละ ๖๒

หอยแมงภู่หาบละ ๒ ขนนกกระเต็นหาบละ ๖ หมากแห้งหาบละ ๒ กรักขีหาบละ ๖

ปูปลาขาวหาบละ ๖๒ ปูปลาดำหาบละ ๓ ผลกระเบาหาบละ ๖ หางนกยูงร้อยละ ๒๒ :

กระดูก โค กระบือ หาบละ ๓ อกเต่าหาบละ ๒ หนังแรดหาบละ ๖ หนังเก่าหาบละ ๑ กระดอง

กระทายน้ำหาบละ ๒ ปลิงทเลหาบละ ๓ กระเพาะปลาหาบละ ๓ รังนกชั้น ๑๐ เอา ๒ ปีกนกกระเตน

ร้อยละ ๖๒ สีเสียดหาบละ ๖ เบี้ยหาบละ ๖ พุงทลายหาบละ ๖ กำยานหาบละ ๔ เปลือก

หางไหลหาบละ ๖ เนื้อไม้หาบละ ๒ หนังกระเบนหาบละ ๓ เขากวางแก่หาบละ ๑ เขากวาง

อ่อน ๑๐ เอา ๑ ตามภาค หนังกวางร้อยละ ๔ หนังทรายร้อยละ ๓ เอ็นเนื้อหาบละ ๔ หนัง โค กระบือ

หาบละ ๒ กระดูกช้างหาบละ ๒ กระดูกเสือหาบละ ๔ เขากระบือหาบละ ๑ หนังช้างหาบละ ๑

หนังเสือผืนละ ๑ เกลดลิ่นหาบละ ๔ ชันไปหาบละ ๖ ครั่งหาบละ ๖ ปลาแห้งหาบละ ๖

ปลาใบไม้หาบละ ๒ ฝางหาบละ ๖ เนื้อเค็มแห้งหาบละ ๒ เปลือกไปลงหาบละ ๑ ไม้แดง

หาบละ ๖ ไม้ดำหาบละ ๖ เท้าสานเกียนละ ๔ ๆะฯ

๑ ข้อ ๒ เปนของที่เสียภาษีชั้นในตามพิกัดนี้ ภาษีนั้นจะเรียกมากขึ้นไปไม่ได้ เมื่อได้บันทุกกำปั่นไปไม่ต้องเสีย

น้ำตาลทรายขาวหาบละ ๖ น้ำตาลทรายแดงหาบละ ๑ ฝ้าย ปุย เมล็ด เสียสิบลด ๑ พริกไทยหาบละ ๒

ปลาทูหมื่นละ ๒ ถั่วทุกอย่าง ๑๒ เอา ๑ กุ้งแห้ง ๑๒ เอา ๑ งาเมด ๑๒ เอา ๑

ไหมสาว ๑๒ เอา ๑ สีผึ้ง ๑๕ เอา ๑ ไขเนื้อหาบละ ๒ :

ยาสูบพันละ ๖ เกลือเกียนละ ๖๒ แต่บันดาสิ่งของทั้งปวงนอกจากพิกัด

ที่เขียนไว้ในหนังสือที่เสียกันอยู่ใน บ้าน เมือง เท่าไรให้เรียกยืนอยู่แต่เท่านั้น อย่าให้เรียกเพิ่มเติมทวีขึ้นไป

แล้วอย่าให้เรียกภาษีเปน ๒ ชั้น เมื่อลงบันทุกเรือไม่ต้องเสียอีก

This Copy of the Treaty, Regulation & Tariff have been written in both characters and languages of English & Siamese, and signed and sealed by every one of plenipotentiaries of both sides was received from Sir John Bowring Knight by our officers of foreign affairs & conveyed here and delivered to us for perusal & our approbation, ratification & signatures with our royal manual signs & seals and was kept in this palace during 12 months ago for waiting to exchange with that would be ratified and returned from England,

We have perused and seen whole content of this Treaty with its annexed Regulation & Tariff written in both languages of English & Siamese which almost correct to each other different ~~in each oth~~ certain parts or portions of sentences but with proper idioms & considered that of Siamese & English, & that this treaty in such the forms and conditions will be sufficient for being favorable & useful to foreign nations who will trade & reside here, but we were waiting upon Her Britannic Majesty & Her Ministers of the foreign affairs might like all articles

หนังสือสัญญาแลข้อบังคับผ่อนปรนให้เสมอ แลกำหนดภาษีสินค้า
ฉบับนี้ ที่เขียนเปนอักษรภาษาอังกฤษแลอักษรภาษาสยามไทย
ติดต่อกัน ผู้รับสั่งสำเรทธกิจการได้ลงตราลงลายมือหมาย
แล้วนั้น ท่านผู้พนักงานได้รับแล้วจากเซอยอนโบริง นัด
นำมามอบให้เราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองอ่านดู แล้วได้เกบไว้
คอยจะให้เราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองลงตราลงลายมือด้วย แล้ว
จะได้เปลี่ยนกับฉบับที่ลงตรา แล้วคืนมาแต่กรุงลอนดอนได้
เกบไว้ ในพระบรมมหาราชวังนี้ ถึง ๑๒ เดือน แลเรา
พระเจ้ากรุงสยามทั้งสอง ก็ได้ดูได้อ่านหนังสือสัญญานี้
เข้าใจแล้วก็เหนว่า ทั้งฉบับอังกฤษแลไทย เปนอัน
ถูกต้องกันอยู่แล้ว แลได้คิดเหนว่าดังนี้ ก็จะเปน
ประโยชน์แก่ลูกค้า มาแต่ต่างประเทศอยู่แล้ว
แต่ยังคอยฟังอยู่ว่า ฉบับหนังสือสัญญา ที่เอาไป
กรุงลอนดอนนั้น สมเด็จพระนางเจ้าพระเจ้ากรุง
บริตเตนแลไอยแลน กับขุนนางพนักงานว่าธุระ
ต่างประเทศจะเหนชอบฤๅจะให้แก้ไขอย่างไรยังไม่แน่ใจ

of the new Treaty or will correct somewhat in its portion: we could not ascertain yet we hesitated to learn from the ratification of Her Britannic Majesty before our ratification having no knowledge of proper custom how we ought to do proper in ratification to be exchanged with that of Great Sovereign, And upon this occasion of receiving Her Britannic royal communication that she pleased the whole content of the new treaty which was ratified with Her Majesty's royal manual sign and great seal of Her Majesty's United Kingdom Great Britain + Ireland affixed upon the copy sent to be exchanged with our document and which is wholly approved, accepted and confirmed by Her Majesty without further correction &c. We were very glad + do unanimously approve with great pleasure + respectfully accept, confirm &c ratify for ourselves, our heirs & successors, by placing our royal promise that we will sincerely, faithfully + carefully perform & observe all things here to be fulfilling & corrected with all articles of Treaty with regulation + tariff and will recommend our officers of state in our part to be always circumspective in prohibiting every one individual + party in our subject that none should violate or transgressed the same in any manner as far as in

จึ่งได้ตรองฟังอยู่ยังหาได้ลงสันนิฐานด้วยจดหมายซ้ำลงตกใน หนังสือให้สำเร็จไว้ก่อน มาถึงครั้งได้ทราบโดยความในพระราชสาสน์ของสมเด็จพระนางพระเจ้ากรุงบริตเตนแลไอยแลน ว่าพระนางพระเจ้ากรุงบริตเตนแลไอยแลน ชอบพระไทยทรงเหนชอบด้วย แลโปรดยินดียอมตามทุกอย่างทุกประการ ไม่ต้องแก้ไขแล้วก็มีความยินดีมาก จึ่งได้พร้อมใจกันยินดียอมตาม แลรับประฎิบัติตามแลลงใจด้วยมั่นคง ลงสันนิฐานเพื่อจะให้สัญญานี้ เปนไปในกาลเวลาของเรา พระเจ้ากรุงสยามทั้งสองนี้ แห่งพระราชวงษานุวงษของเรา แลท่านผู้ใดที่จะมาตั้งอยู่ในราชสมบัตินี้สืบไป ด้วยตั้งพระราชประฎิญาณของเราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองนี้ ว่าเราจะมีน้ำใจรักแจงการทั้งปวงให้ถูกต้องตามสัญญาทุกอย่างโดยซื่อสัตยสุจริต แลกำชับขุนนางฝ่ายเราให้ดูแลระวังรอบคอบทุกเมื่อ มิให้ผู้ใดผู้หนึ่งพวกใดพวกหนึ่งทำให้ผิดต่อสัญญาทุกข้อ บันดาที่ว่ามาแล้วนี้ทุกประการโดยตามกำลังของเราที่จะทำได้ในชั่วอายุเราซึ่งเปนพระเจ้ากรุงสยามประจุบันซึ่งครอบครองไพร่พลเมืองซึ่งเปนมีชาติภาษาแลสาศนาต่าง ๆ กันอยู่นี้

our ages & reign according to our power and ability to govern the people of this half-civilized & half-barbarous nation herein being of various several races languages, religions &c for which nations we are still afraid that any one individual or party among such the nation being very ignorant & unfrequent of civilized & enlightened custom, usage &c, may misunderstand of any thing & things contained or expressed in the Treaty and do according to his or their Knowledge which may be contradictory to some clauses of any article of Treaty, yet we will observe accurately & command our officers of state to correct the wrong as soon as possible when the British Consul might complain to our officers of state directly with whom our officers will be joined in justice, And in correction & adjustment of such matter complained, if there would be different understandings arised between the British Consul & our officers of state we will cause our high officer of the foreign affairs here to write true communication, enquiring & explaining of matter to the Lord of the foreign affairs in England from whom the gracious, merciful and reasonable decision is very expected by almost every one of our officers of state in this minor Country indeed, also we hope that whenever any complain con-cerning Siamese Government, arising from statement of any individual or party of the

แต่ว่าเพราะชาวประเทศนี้เปนดังนี้ เราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองยังพรั่นใจอยู่ว่า เกลือกใคร ๆ คนหนึ่งฤๅทำพวกหนึ่งในคนชาวประเทศนี้ซึ่งยังไม่อยู่นัก ไม่รู้จักปรกติแลอย่างธรรมเนียมชาวยุรบ จะเข้าใจผิดสิ่ง ๑ ฤๅหลายสิ่งที่ว่าไว้แล้วฤๅสำแดงไว้แล้วในหนังสือสัญญา จะมาทำผิด ๆ ไปตามความที่ตัวสำคัญรู้ผิด ๆ นั้น กิริยาคนเหล่านั้นจะเปนอันขัดขวางแก่ข้อสัญญาทั้งข้อฤๅความในระยะบางอัน สึ่งกะนั้นเราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองคงจะเอาใจใส่ดูแลรั้งให้เลอียดกลอจะบังคับขุนนางในประเทศเราให้แก้ไขซึ่งความผิดเสียโดยเร็วในลำดับกาล เมื่อกงซุนของอังกฤษมาฟ้องแก่ขุนนางเจ้าพนักงานในประเทศเราโดยตรงแล้ว ขุนนางฝ่ายเราจะได้พร้อมกันกับกงซุนนั้นที่จะแก้ไขความฟ้องนั้น แลเมื่อในการที่จะนั้น ถ้าว่าความเข้าใจของขุนนางฝ่ายเราแลกงซุนนั้นไม่ต้องกันเกิดขึ้น เราผู้พระเจ้ากรุงสยามทั้งสองจะรับสั่งให้ขุนนางผู้ใหญ่ในกรมท่าเขียนหนังสือชี้แจงเรื่องความที่แท้จริง ให้อธิบายของเนื้อความนั้น ถามหาการตัดสินที่ควรแล้วส่งนี้ไปถึงขุนนางผู้ใหญ่ผู้ว่าการต่างประเทศอยู่ในกรุงเองแคลน ขอฟังคำตัดสินที่ควรแก่เหตุผลด้วยความเมตตากรุณา ความตัดสินอย่างนี้ขุนนางเจ้าพนักงานในประเทศของเราแทบทุกคนซึ่งเปนชาวเมืองน้อยย่อมหวังแลนับถือยิ่งนักว่าจะได้แก่เมืองใหญ่ เปนความจริงทีเดียว

British subject trading or residing here was conveyed to England in any manner on future, then the lord of the foreign affairs in England will write his enquiry and send to the head of our officers of the foreign affairs here for true statement & explanation of matter in such the occurrence, we will cause the head of our officers of state to answer sincerely and truly as soon as between 50 days after the communication from England was received for enquiry of matter & getting the fact and truth such a space of time shall be allowed.

We desire such Communication from Supreme Government of British nation instead of sending any oral Commission from certain British Colony or marine power which Commission is generally suspected here that did not come from the supreme British Govt: whose Knowledge of that matter must be not as certainly as having no credential therefrom, And the Siamese Council or every member of Government here unanimously concluded that this minor Country shall have refuge under the mercy, grace, indulgence &c. of Supreme Government of Powerful major Country

อนึ่งอีกเล่าเราทั้งหลายพระเจ้ากรุงไทยทั้งสองปรกถนาหารือไว้ใจอยู่ว่าเมื่อไร ๆ ถ้าจะมีความฟ้องกล่าวโทษผู้ครอบครองเมืองสยามเกิดขึ้นแต่คำของผู้ (ใด หนึ่ง) ฤๅพวก (ใด หนึ่ง) ในคนขึ้นแก่บริดิศคืออังกฤษที่มาค้าขายฤๅมาอยู่ในเมืองนี้ จะมีผู้ไปกล่าวไปอื่นที่ทวีปเองแคลนในภายน่า ท่านขุนนางผู้ใหญ่ผู้สำเร็จราชการในธุระต่างประเทศในทวีปเองแคลน เหนจะเขียนหนังสือให้ลงมาถามต่อท่านขุนนางผู้ใหญ่ในกรุงนี้ เอาความให้การแลชี้แจงเหตุการที่แท้ของความนั้น ก็ในเมื่อเกิดเหตุอย่างนี้ขึ้นเราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองจะบังคับให้ขุนนางผู้ใหญ่ตอบขึ้นไปโดยจริงซื่อสัตย์สุจริตโดยเรวในภายในห้าสิบวัน ภายหลังแต่หนังสือมาแต่เองแคลนได้รับแล้ว ก็เพราะต้องการจะสืบถามเอาความที่ (แท้ จริง) ระยะของเวลาวันเท่านี้จะต้องขอให้ยอมให้ เราทั้งหลายพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองปรกถนาความที่จะได้สั่งสนทนาแต่สำนักนี้ผู้ครองที่ยิ่งของอังกฤษดังนี้ ให้ผิดจากการที่จะสั่งผู้รับใช้ ที่จะมาว่าปากเปล่าผู้ (ใด หนึ่ง) มาแต่เมือง (เลก น้อย) ที่อังกฤษไปตั้งอยู่ฤๅแต่เรือรบในทเล ผู้รับใช้เช่นนี้คนโดยมากในประเทศนี้ย่อมสงไสยไป ว่าไม่ได้มาแต่ผู้ครองเปนที่ยิ่งของอังกฤษ เหนซรอยผู้ครองที่ยิ่งของอังกฤษจะไม่ได้รู้ความนี้ดอก จะไม่ได้สั่งจึงไม่มีหนังสือมาเปนสำคัญ

with which we have now embraced best
opportunity to have made & exchanged
the Treaty of friendship + Commerce,
We shall very glad to serve Her Brit-
-annic Majesty as our best welwisher
affectionate royal sister & respected
friend, and Her Majesty's gracious
favor will be highly praised among
this nation during endless while the
fulfilment of such the desire of
Siamese government will be existed
from Her Britannic Majesty's grace &
mercy on mean while – for greater
testimony of unanimously willing
or willfulness of whole Siamese
government in this treaty we have
caused two great seals of Siamese
Kingdom with its dependencies

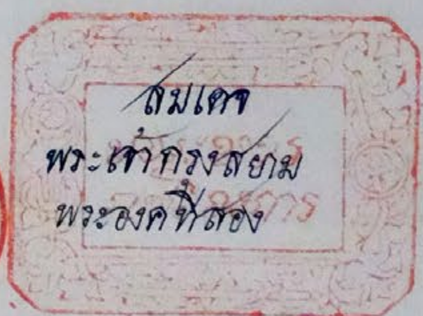
แลบัดนี้ประชุมขุนนางฝ่ายไทย. ทุกคนในผู้ครองกรุงนี้ ย่อมสันนิฐานลงใจ
เปนอันหนึ่งเดียวแล้ว ว่าเมืองที่เปนน้อยกว่าอันนี้จะได้มีที่พึ่งแต่ความเมตตา
กรุณา แลผ่อนปรนตามของผู้ครองที่ยิ่งของเมืองที่ใหญ่กว่าเดิมด้วย
ฤทธานุภาพ ที่บัดนี้เท่าทั้งหลายพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองได้ตรวจเคราะห์
ดีที่ยิ่งได้ทำได้เปลี่ยนสัญญาทางพระราชไมตรีแลการค้าขายด้วยแล้ว
เกพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองจะมีความยินดียิ่งนัก เพื่อจะปฏิบัติสมเด็จ
พระนางพระเจ้ากรุงบริตเตนแลไอยแลนพระองค์นั้น ให้เปนพระราช
กัลยาณีที่รักใคร่สนิท แลเปนพระสหายที่นับถือผู้ปรารถนาความศุขดี
ที่ยิ่ง แลพระเดชพระคุณ ความพระราชไมตรีของสมเด็จพระนางนั้นจะเปนที่
สรรเสริญอย่างสูงในท่ามกลางหมู่ประเทศนี้ตลอดเวลาไม่เห็นที่สุดเลย
ถ้าความทำให้เต็มของความปรารถนาอันนี้ของผู้ครองกรุงสยามประเทศนี้
จะได้มีปรากฏแต่พระเมตตากรุณาของสมเด็จพระนางเจ้าพระเจ้ากรุง
บริตเตนแลไอยแลน ในเวลาอันควร

to be pressed on first page of this document in shape of the divine Elephant bearing three heads called "Ayrabotr" & the other to be affixed in figure of the "Narayn" Angel of four Arms standing on "Grud" named "Grudhabah" and sealed with our respective official & Standard royal seals both in pressing & affixing in the suitable parts thereon. Given at our Court at the royal Pyramidical residence named Phra: Tinang Tusit Maha prasad in the grand Palace Ratnekosindr-Bangkok, for exchanging to — on the Saturday being last day new moon of the 4th Month — annexing the first day of the Year of the quadrupede Serpent which will be the 6th of our reign, corresponding to the fifth day of the month of April in the Year of the Christian Era One thousand eight hundred & fifty six which is still the fifth Year of our reign.

แลเพื่อจะให้เปนสลักสำคัญใหญ่ใกยิ่งขึ้นไปของความเปนน้ำหนึ่งใจเดียวกันของผู้ครองกรุงไทยทั้งสิ้นในการทำสัญญานี้ เราทั้งหลายพระเจ้ากรุงไทยทั้งสองได้สั่งเจ้าพนักงาน ให้เอาพระราชลัญจกรใหญ่สองดวงสำหรับสกลราชอาณาจักรนี้ออก แล้วเชิญดวงหนึ่งชื่อไอยราพตเปนรูปช้างสามเศียรประทับลงในใบต้นของหนังสือฉบับนี้ แลดวงหนึ่งชื่อพระครุฑพาหะเปนรูปพระนารายน์สี่กรสี่ยืนอยู่บนครุฑประจำยกที่ต่อเชือกผูก แลเราพระเจ้ากรุงสยามทั้งสองได้ลงลายพระราชหัตถเลขาสัญญานาม แล้วประทับด้วยพระราชลัญจกรตามตำแหน่ง แลสำคัญสำหรับองค์ตามที่ ทั้งกดกดในกระดาษแลกดกดในที่ต่อเชือกผูกในโอกาศอันควรที่หนังสือนี้แล้ว ได้ให้ในที่ประชุมขุนนางฝ่ายเราณะพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทพระบรมมหาราชวังกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทรมหินทรายุทธยา ที่ตั้งอยู่ในประเทศบางกอก เพื่อจะให้เปลี่ยน ณวันเสาร์แรมสิบห้าค่ำเดือนสี่ปีเถาะสัปตศก ตรงกันกับวันที่ห้าของเดือนเอปริลในปีคฤศศักราช ๑๘๕๖ ที่ยังนับเปนปีที่ห้าของราชสมบัติแห่งเราพระเจ้ากรุงสยามปัจจุบันนี้

Regd

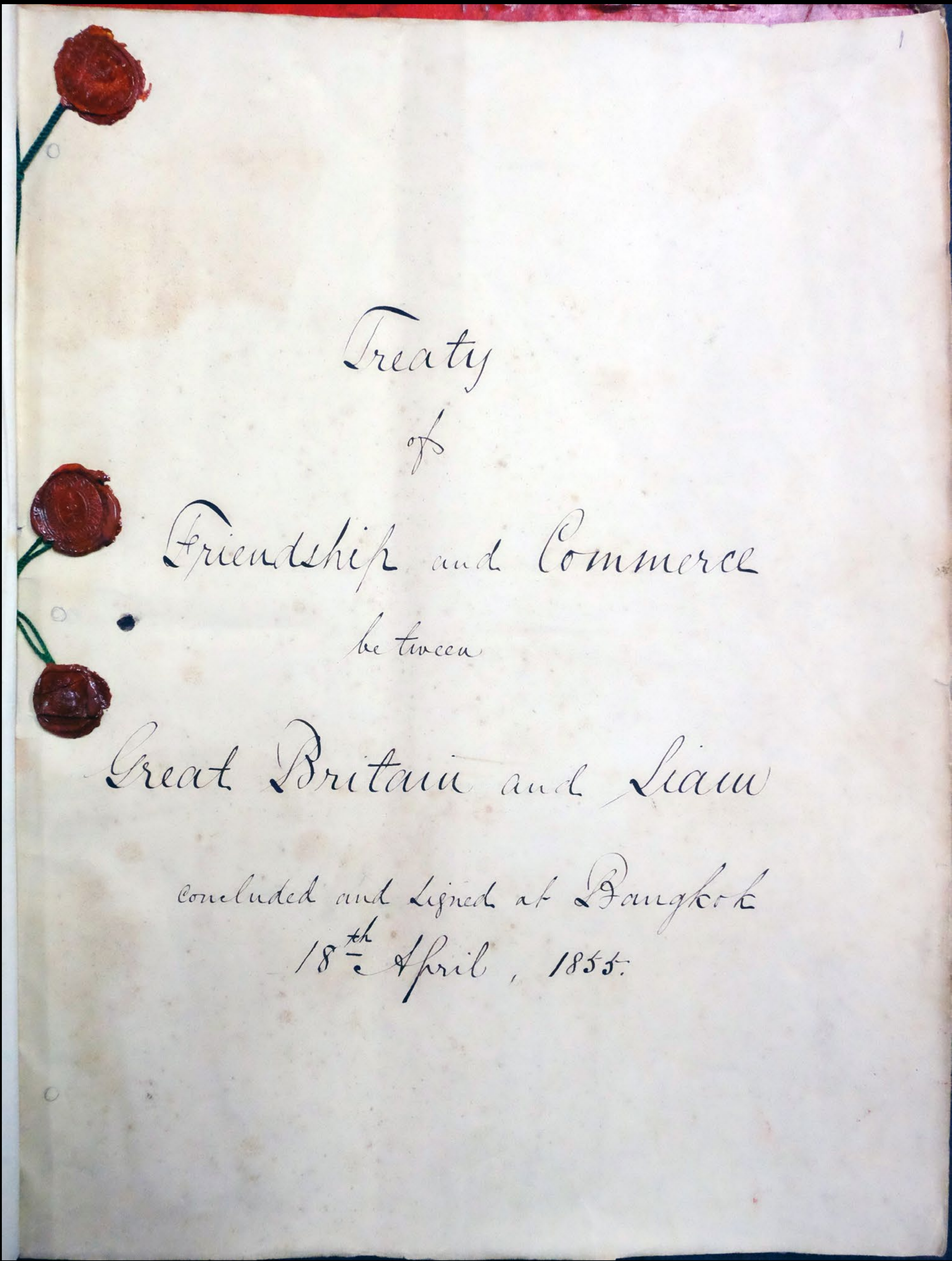
ปกด้านหลังของสนธิสัญญา

ตราพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

FO
93
Siam.
Treaty.
Friendship and Commerce
Bangkok, 18 April 1855
95
1
Part 1

Treaty

of

Friendship and Commerce

between

Great Britain and Siam

concluded and Signed at Bangkok

18th April, 1855.

2

Her Majesty The Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and all its dependencies, and Their Majesties Phra Bard Somdetch Phra Paramendr Maha Mongkut Phra Chom Klau Chau Yu Hua, the first King of Siam, and Phra Bard Somdetch Phra Pawarendr Ramesr Mahiswaresr Phra Pin Klau Chau Yu Hua, the second King of Siam, desiring to establish upon firm and lasting foundations the relations of Peace and Friendship existing between the two Countries, and to secure the best interests of their respective subjects, by encouraging, facilitating, and regulating their industry and trade, have resolved to conclude a Treaty of Amity and Commerce for this purpose, and have, therefore, named as Their Plenipotentiaries, that is to say:-

Her Majesty The Queen of Great Britain and

and Ireland - Sir John Bowring, Knight, Doctor of Laws, &c. &c. -

And Their Majesties the First and Second Kings of Siam - His Royal Highness Krom Hluang Wongsa Dhiraj Snidh;

His Excellency Somdetch Chau Phaya Param Maha Prayurawongse;

His Excellency Somdetch Chau Phaya Param Maha Bijai-neate;

His Excellency Chau Phaya Sri Suriwongse Samuha Phra Kralahome; and

His Excellency Chau Phaya, Acting Phraklang:

Who, after having communicated to each other their respective Full Powers, and found them to be in good and due form, have agreed upon and concluded the following Articles:-

Article I.

There shall henceforward be Perpetual Peace

Peace and Friendship between Her Majesty The Queen of Great Britain and Ireland, and Her Successors, and Their Majesties the First and Second Kings of Siam, and their Successors. All British Subjects coming to Siam shall receive from the Siamese Government full protection and assistance, to enable them to reside in Siam in all security and trade with every facility, free from oppression or injury on the part of the Siamese. And all Siamese Subjects going to an English Country shall receive from the British Government the same complete protection and assistance that shall be granted to British Subjects by the Government of Siam.

Article II.

The interests of all British Subjects coming to Siam shall be placed under the regulation and control of a Consul, who will be appointed to reside at Bangkok. He will himself

himself conform to and will enforce the observance, by British Subjects, of all the provisions of this Treaty, and such of the former Treaty negotiated by Captain Burney in 1826, as shall still remain in operation. He shall also give effect to all rules or regulations that are now or may hereafter be enacted for the government of British subjects in Siam, the conduct of their trade, and for the prevention of violations of the Laws of Siam. Any disputes arising between British and Siamese Subjects shall be heard and determined by the Consul in conjunction with the proper Siamese Officers; and criminal offences will be punished - in the case of English offenders - by the Consul according to English Laws. - And in the case of Siamese offenders - by their own laws through the Siamese Authorities. But the Consul shall not interfere in any matters referring solely

to

to Siamese, neither will the Siamese Authorities interfere in questions which only concern the subjects of Her Britannic Majesty.

It is understood, however, that the arrival of the British Consul at Bangkok shall not take place before the ratification of this Treaty, nor until ten vessels owned by British Subjects, sailing under British Colors and with British papers, shall have entered the Port of Bangkok for purposes of trade, subsequent to the signing of this Treaty.

Article III.

If Siamese in the employ of British Subjects offend against the laws of their country, or if any Siamese having so offended, or desiring to desert, take refuge with a British Subject in Siam, they shall be searched for, and, upon proof of their guilt or desertion, shall be delivered up by the Consul to the Siamese Authorities. In like

manner

manner any British offenders resident or trading in Siam, who may desert, escape to, or hide themselves in Siamese territory, shall be apprehended and delivered over to the British Consul on his requisition. Chinese not able to prove themselves to be British Subjects shall not be considered as such by the British Consul, nor be entitled to his protection.

Article IV.

British Subjects are permitted to trade freely in all the Seaports of Siam, but may reside permanently only at Bangkok, or within the limits assigned by this Treaty. British Subjects coming to reside at Bangkok may rent land and buy or build houses, but cannot purchase lands within a circuit of 200 Seng (not more than 4 miles English) from the City walls, until they shall have lived in Siam for ten years, or shall obtain special authority from the Siamese Government to

enable

8

enable them to do so. But with the exception of this limitation British residents in Siam may, at any time, buy or rent houses, lands, or plantations, situated anywhere within a distance of twenty four hours journey from the city of Bangkok, to be computed by the rate at which boats of the country can travel. In order to obtain possession of such lands or houses, it will be necessary that the British subject shall, in the first place, make application through the Consul to the proper Siamese officer, and the Siamese officer and the Consul having satisfied themselves of the honest intentions of the applicant, will assist him in settling, upon equitable terms, the amount of the purchase money, will mark out and fix the boundaries of the property, and will convey the same to the British purchaser under sealed Deeds. Whereupon he and his property shall be placed under the protection of the Governor of the

District

District and that of the particular Local Authorities; he shall conform, in ordinary matters, to any just directions given him by them, and will be subject to the same taxation that is levied on Siamese Subjects. But if through negligence, the want of capital, or other cause, a British Subject should fail to commence the cultivation or improvement of the lands so acquired within a term of three years from the date of receiving possession thereof, the Siamese Government shall have the power of resuming the property upon returning to the British Subject the purchase money paid by him for the same.

Article V.

All British Subjects intending to reside in Siam shall be registered at the British Consulate. They shall not go out to sea, nor proceed beyond the limits assigned by this Treaty for the residence of British Subjects, without a passport from the Siamese

Authorities

Authorities to be applied for by the British Consul, nor shall they leave Siam if the Siamese Authorities shew to the British Consul that legitimate objections exist to their quitting the Country. But within the limits appointed under the preceding Article British Subjects are at liberty to travel to and fro under the protection of a Pass to be furnished them by the British Consul, and counter sealed by the proper Siamese Officer, stating in the Siamese character, their names, calling and description. The Siamese Officers at the Government Stations in the interior may, at any time, call for the production of this Pass and immediately on its being exhibited they must allow the parties to proceed; but it will be their duty to detain those persons, who by travelling without a pass from the Consul render themselves liable to the suspicion of their being deserters, and such detention shall be immediately reported to the Consul.

Article

11

Article VI.

All British Subjects visiting or residing in Siam shall be allowed the free exercise of the Christian Religion, and liberty to build churches in such localities as shall be = consented to by the Siamese Authorities. The Siamese Government will place no restrictions upon the employment by the English of Siamese Subjects, as Servants or in any other capacity. But wherever a Siamese Subject = belongs or owes service to some particular = master, the servant who engages himself to a British Subject without the consent of his master, may be reclaimed by him, and the Siamese Government will not enforce an agreement between a British Subject and any Siamese in his employ unless made with the knowledge and consent of the master, who has a right to dispose of the services of the person engaged.

Article VII.

British

British Ships of War may enter the river and anchor at Paknam, but they shall not proceed above Paknam unless with the consent of the Siamese Authorities, which shall be given where it is necessary that a ship shall go into dock for repairs. Any British Ship of War conveying to Siam a public functionary accredited by ~~the British~~ Her Majesty's Government to the Court of Bangkok, shall be allowed to come up to Bangkok, but shall not pass the Forts called Pongphrachamit and Pit-pătch-nuck unless expressly permitted to do so by the Siamese Government. But in the absence of a British Ship of War the Siamese Authorities engage to furnish the Consul with a force sufficient to enable him to give effect to his authority over British Subjects, and to enforce discipline among British shipping.

JB
JB

Article VIII.

The measurement Duty hitherto paid by British vessels trading to Bangkok under the Treaty of 1826, shall be abolished from the

13

the date of this Treaty coming into operation, and British shipping or trade will thenceforth be only subject to the payment of Import and Export Duties on the goods landed or shipped. On all articles of Import the Duty shall be Three per cent, payable, at the option of the Importer, either in kind or money calculated upon the market value of the goods. Drawback of the full amount of duty shall be allowed upon goods found unsaleable and reexported. Should the British Merchant and the Custom House officers disagree as to the value to be set upon Imported Articles, such disputes shall be referred to the Consul and proper Siamese Officer, who shall each have the power to call in an equal number of merchants as assessors, not exceeding two on either side, to assist them in coming to an equitable decision.

Opium may be imported free of Duty, but can only be sold to the Opium Farmer or his Agents. In the event of no arrangement being

being effected with them for the sale of the Opium it shall be reexported, and no Impost or Duty shall be levied thereon. Any infringement of this regulation shall subject the Opium to seizure and confiscation.

Articles of Export from the time of production to the date of shipment, shall pay one impost only, whether this be levied under the name of inland tax, transit duty, or duty on Exportation. The tax or duty to be paid on each article of Siamese produce, previous to or upon exportation, is specified in the Tariff attached to this Treaty – and it is distinctly agreed that goods or produce which pay any description of tax in the interior, shall be exempted from any further payment of duty on Exportation. English merchants are to be allowed to purchase, directly from the producer, the articles in which they trade, and in like manner to sell their goods directly to the parties wishing to purchase the same, without the

interference

interference in either case, of any other person.

The rates of Duty laid down in the Tariff attached to this Treaty are those that are now paid upon goods or produce shipped in Siamese or Chinese Vessels or Junks, and it is agreed that British shipping shall enjoy all the privileges now exercised by or which hereafter may be granted to Siamese or Chinese Vessels or Junks.

British subjects will be allowed to build ships in Siam on obtaining permission to do so from the Siamese Authorities.

Whenever a scarcity may be apprehended of salt, rice, and fish, the Siamese Government reserve to themselves the right of prohibiting, by Public Proclamation, the exportation of these articles.

Bullion or personal effects may be imported or exported free of charge.

Article IX.

The Code of Regulations appended to this Treaty shall be enforced by the Consul with

the

16

the cooperation of the Siamese Authorities, and they, the said Authorities and Consul, shall be enabled to introduce any further regulations which may be found necessary in order to give effect to the objects of this Treaty.

All Fines and Penalties inflicted for infraction of the provisions and regulations of this Treaty shall be paid to the Siamese Government.

Until the British Consul shall arrive at Bangkok and enter upon his functions, the Consignees of British Vessels shall be at liberty to settle with the Siamese Authorities all questions relating to their trade.

Article X.

The British Government and its Subjects will be allowed free and equal participation in any privileges that may have been or may hereafter be granted by the Siamese Government to the Government or Subjects of any other nation.

Article XI.

After

17

After the lapse of ten years from the date of the ratification of this Treaty, upon the desire of either the British or Siamese Governments, and on twelve months' notice given by either party, the present and such portions of the Treaty of 1826 as remain unrevoked by this Treaty, together with the Tariff and Regulations hereunto annexed, or those that may hereafter be introduced, shall be subject to revision by Commissioners appointed on both sides for this purpose, who will be empowered to decide on and insert therein such amendments as experience shall prove to be desirable.

Article XII.

This Treaty executed in English and Siamese, both versions having the same meaning and intention; and the ratifications thereof having been previously exchanged, shall take effect from the sixth day of ~~March~~ April, in the Year One thousand eight hundred and fifty six of the Christian Era, corresponding

JB

to

to the First day of the fifth month of the One thousand two hundred and eighteenth year of the Siamese Civil Era.

In Witness whereof the abovenamed Plenipotentiaries have signed and sealed the present Treaty, in Quadruplicate, at Bangkok, on the eighteenth day of April, in the Year One thousand eight hundred and fifty five of the Christian Era, corresponding to the Second day of the sixth month of the One thousand two hundred and seventeenth year of the Siamese Civil Era.

John Bowring

General Regulations under which British Trade is to be conducted in Siam

Regulation I.

The Master of every English ship coming to Bangkok to trade must, either before or after entering the river, as may be found convenient, report the arrival of his vessel at the Custom House at Paknam, together with the number of his crew and guns, and the port from whence he comes. Upon anchoring his vessel at Paknam he will deliver into the custody of the Custom House officers all his guns and ammunition, and a Custom House officer will then be appointed to the vessel and will proceed in her to Bangkok.

Regulation II.

A vessel passing Paknam without discharging her guns and ammunition as directed in the foregoing regulation, will be sent back to Paknam to comply with its provisions, and will be fined Eight hundred Ticals for having so disobeyed. After delivery

of

of her guns and ammunition she will be permitted to return to Bangkok to trade.

Regulation III.

When a British Vessel shall have cast anchor at Bangkok, the master, unless a Sunday should intervene, will within four and twenty hours after arrival proceed to the British Consulate and deposit there his Ship's Papers, Bills of Lading, &c., together with a true manifest of his Import Cargo, and upon the Consul's reporting these particulars to the Custom House permission to break bulk will at once be given by the latter.

For neglecting so to report his arrival or for presenting a false manifest the master will subject himself, in each instance, to a penalty of Four hundred Ticals; but he will be allowed to correct within twenty four hours after delivery of it to the Consul, any mistake he may discover in his manifest, without incurring the abovementioned penalty.

Regulation IV.

A British Vessel breaking bulk and commencing to

to discharge before due permission shall be obtained, or smuggling either when in the river or outside the Bar, shall be subject to the penalty of Eight hundred Ticals and confiscation of the goods so smuggled or discharged.

Regulation V.

As soon as a British Vessel shall have discharged her cargo and completed her outward lading, paid all her Duties, and delivered a true manifest of her outward cargo to the British Consul, a Siamese Port clearance shall be granted her on application from the Consul who, in the absence of any legal impediment to her departure, will then return to the Master his Ship's papers, and allow the vessel to leave. a Custom House officer will accompany the vessel to Paknam, and on arriving there she will be inspected by the Custom House officers of that Station, and will receive from them the guns and ammunition previously delivered into their charge.

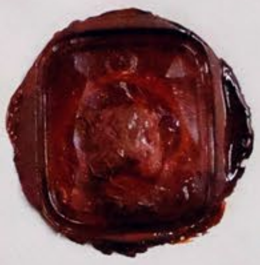
Regulation VI.

Her Britannic Majesty's Plenipotentiary having no knowledge of the Siamese language, the Siamese Government

Government have agreed that the English text of these Regulations, together with the Treaty of which they form a portion, and the Tariff hereunto annexed, shall be accepted as conveying, in every respect, their true meaning and intention.

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท John Bowring สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย เจ้าพญากระลาโหม เจ้าพญาพระคลัง

Tariff
of Export and Inland Duties to be levied on Articles of Trade.

Section I.

The undermentioned articles shall be entirely free from Inland or other Taxes on production or transit, and shall pay Export duty as follows:-

No.	Article	Tical.	Salung.	Fuang.	Hun.	
1.	Ivory	10.	-	-	-	per pecul.
2.	Gamboge	6.	-	-	-	do
3.	Rhinoceros' Horns	50.	-	-	-	do
4.	Cardamums, best	14.	-	-	-	do
5.	do , bastard	6.	-	-	-	do
6.	Dried Mussels	1.	-	-	-	do
7.	Pelicans' Quills	2.	2.	-	-	do
8.	Betel Nuts, dried	1.	-	-	-	do
9.	Krachi wood	0.	2.	-	-	do
10.	Sharks' fins, white	6.	-	-	-	do
11.	do , black	3.	-	-	-	do
12.	Lukkrabau seed	0.	2.	-	-	do
13.	Peacock's tails	10.	-	-	-	per 100 tails.
14.	Buffalo and Cow bones	-	-	-	3.	per pecul
15.	Rhinoceros' Hides	-	2.	-	-	do.
16.	Hide Cuttings	-	1.	-	-	do.
17.	Turtle shells	1.	-	-	-	do
18.	Soft do	1.	-	-	-	do
19.	Beche de Mer	3.	-	-	-	do
20.	Fish maws	3.	-	-	-	do
21.	Birds'nests uncleaned	20 per cent				
22.	Kingfishers' feathers	6.	-	-	-	per 100
23.	Cutch	-	2.	-	-	per picul.

24.

	Tical.	Salung.	Fuang.	Hun.	
24. Beyché seed (Nux vomica)	-	2	-	-	per pecul.
25. Pungtarai seed	-	2	-	-	do.
26. Gum Benjamin	4	-	-	-	do.
27. Angrai bark	-	2	-	-	do.
28 Agilla wood	2	-	-	-	do.
29. Ray skins	3	-	-	-	do.
30. Old deers' horns	-	1	-	-	do.
31. Soft or young do	10 per cent.				-
32. Deer hides, fine	8	-	-	-	per 100 hides
33. do, common	3	-	-	-	do.
34. Deer sinews	4	-	-	-	per pecul
35. Buffalo and Cow hides	1	-	-	-	do.
36. Elephants' bones	1	-	-	-	do.
37. Tigers' bones	5	-	-	-	do.
38. Buffalo horns	-	1	-	-	do.
39. Elephants' hides	-	1	-	-	do.
40. Tigers' skins	-	1	-	-	per skin.
41. Armadillo skins	4	-	-	-	per pecul.
42. Sticklac	1	1	-	-	do.
43. Hemp	1	2	-	-	do.
44. Dried fish - *plaheng*	1	2	-	-	do.
45. do - *plasalit*	1	-	-	-	do.
46. Sapan wood	-	2	1	-	do.
47. Salt meat	2	-	-	-	do.
48. Mangrove bark	-	1	-	-	do.
49. Rose wood	-	2	-	-	do.
50. Ebony	1	1	-	-	do.
51. Rice	4	-	-	-	per koyan.

Section II.

The undermentioned articles being subject to the Inland or transit duties hereinnamed, and which shall not be increased, shall be exempt from Export Duty.

52.

No.	Article	Tical. Salung. fuang. hun.	
52.	Sugar, white	- . 2 . - . - .	per pecul
53.	do, red	- . 1 . - . - .	do
54.	Cotton, clean and uncleaned	10 per cent	
55.	Pepper	1 . - . - . - .	per pecul
56.	Salt fish, platu	1 . - . - . - .	per 10,000 fish
57.	Beans and peas	one twelfth	
58.	Dried prawns	one twelfth	
59.	Tilseed	one twelfth	
60.	Silk, raw	one twelfth	
61.	Bees wax	one fifteenth	
62.	Tallow	1 . - . - . - .	per pecul
63.	Salt	6 . - . - . - .	per koyan
64.	Tobacco	1 . 2 . - . - .	per 1000 bundles

Section III.

All goods or produce unenumerated in this Tariff shall be free of Export duty, and shall only be subject to one Inland tax or transit duty, not exceeding the rate now paid.

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท John Bowring สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

เจ้าพญากระลาโหม

เจ้าพญาพระคลัง

สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย

ศุภมัสดุ ลุศักราช ๑๒๑๗ ปีเถาะ สัปตศก ความเจริญงามจงมีแก่บ้านเมืองเถิด

ครั้งนี้มีทูตอังกฤษมาแต่พระนางซึ่งเปนใหญ่ เปนเจ้าราชอาณาจักรอันผสมกัน คือทวีปบริตเตียนใหญ่
แลทวีปไอยอิแลนแลที่อื่น ๆ อันขึ้นแก่ราชอาณาจักรนั้นเข้ามาขอทำสัญญาทางพระราชไมตรี ะ
แลการค้าขายกับกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทรมหินทรายุทธยา จึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทร
มหามกุฎ พุทธสมมติเทพยพงษวงษาดิศวรกระษัตริย์ วรขัติยราชนิกโรดมจาตุรันตบรมมหา
จักรพรรดิราชสังกาศ บรมธรรมิกมหาราชาธิราชบรมนารถบพิตรพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แลสมเด็จ
พระบวเรนทรราเมศวรมหิศเรศรังสันมหันตวรเดชไชยมไหศวริยคุณอดุลเดช สรรพเทเวศรานุรักษ
บวรจุฬจักรพรรดิราชสังกาศ บรมธรรมิกมหาราชาธิราชบรมนารถบพิตร พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว
สองพระองค์ทรงเหนชอบกับราชดำริห์ พระนางเปนเจ้าเปนใหญ่ในทวีปบริตเตียนใหญ่แลไอยอิแลน
ร่วมพระราชประสงค์ทำหนังสือสัญญาทางไมตรีกับพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษเมืองปฤษคินไอยอิแลน
เพื่อจะให้มีผลประโยชนแก่ราษฎรอยู่ใต้บังคับไท แลคนอยู่ในบังคับอังกฤษจัดแจงการทำมาหากิน
ค้าขายให้มีประโยชนเรียบร้อย เพราะเหตุนี้จึ่งได้ตั้งพระไทยจะทำหนังสือสัญญาไมตรีค้าขาย ะ
จึ่งได้ตั้งเสนาบดีให้มีอำนาจทั้งสองฝ่าย ๆ พระเจ้าแผ่นดินปฤษคินไอยอิแลน ตั้งเซอยอนโบริง
เปนขุนนางลูกขุนผู้ใหญ่ ฝ่ายพระบาทสมเด็จบรมนารถบพิตรพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จ
พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์พร้อมกันกับความคิดพระราชวงษานุวงษ แลทูลลอองธุลีพระบาท
ทั้งปวงมอบความพระราชดำริห์แลพระราชประสงค์ ให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท ะ
มาประชุมแทนพระราชวงษานุวงษ แล้วโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จเจ้าพญาบรมมหาประยุรวงษวรุตมพงษ
นายกสยามดิลกโลกานุชาลนัครสกลราชวรนาจักรทสิเบนทร์ บรเมนทรมหาราชานุกูลสรรพกิจมูลมเหศวร
เชษฐมาตยาธิบดี ศรีสุรนรัตนตาอดุลย์เดชานุภาพบพิตร จึ่งโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ะ
ให้มีอาญาสิทธิ บังคับบัญชาได้สิทขาดทั่วพระราชอาณาจักร ะ

กับสมเด็จเจ้าพญาบรมมหาพิไชยญาติมรเนตรนารถราชสุริยวงษ สกุลพงษบดิศฐ์มุขมาตยาธิบดี
ไตรยสรณสิริรัตนธาดา สกลมหาจักรกฤษฐิเบนทร ปรเมนทรมหาราชวโรประการ มิไตรีเดชนุภาพบพิตร
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีอำนาจ บังคับบัญชาทั่วทั้งพระนคร กับเจ้าพญาศรีสุริยวงษสมันตพงษ
พิสุทธิ มหาบุรุษรัตโนดม ผู้ว่าที่สมุหพระกระลาโหม ผู้สำเร็จราชการบังคับบัญชาหัวเมืองชายทะเล
ปักใต้ฝ่ายตวันตก กับเจ้าพญาผู้ช่วยสำเร็จราชการกรมท่า ผู้เปนสำเร็จราชการบังคับบัญชาหัวเมือง
ฝ่ายตวันออก ทั้งห้าเปนประธาน ฝ่ายเสนาบดีไทยก็ได้ส่งพระราชสัญจกร ฝ่ายขุนนางอังกฤษ
ได้ส่งหนังสือเจ้าวิคตอเรีย ซึ่งให้เข้ามาทำหนังสือสัญญากับไทย เหนถูกต้องพร้อมกันทั้ง ๒ ฝ่าย
ได้ตกลงกันตามข้อสัญญาที่เขียนไว้ สืบต่อไปข้างน่า

๑ ข้อ ๑ ว่าตั้งแต่นี้ไป พระเจ้าแผ่นดินกรุงบริตตันไอยเลน กับพระเจ้าแผ่นดินที่จะสืบวงษต่อไปภายน่า
กับด้วยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์
ทั้งพระเจ้าแผ่นดินที่จะสืบพระราชอิศริยยศต่อไปภายน่า ให้มีไมตรีรักใคร่กันสบตาบไปชั่วฟ้าแลดินแต่
บันดาคน ที่อยู่ในบังคับอังกฤษ ซึ่งเข้ามาอยู่ณกรุงเทพมหานคร เสนาบดีฝ่ายไทยก็จะช่วยบำรุงรักษา
ให้อยู่สุขสบาย ให้ได้ค้าขายโดยสดวก มิให้มีผู้หนึ่งผู้ใดฝ่ายไทยข่มเหงเบียดเบียน ะ
แต่บันดาคนที่อยู่ในใต้บังคับไทย ที่จะไปอยู่ในแดนอังกฤษ ขุนนางอังกฤษก็จะช่วยบำรุงรักษา
ให้อยู่สุขสบาย ให้ได้ค้าขายโดยสดวก มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดฝ่ายอังกฤษข่มเหงเบียดเบียน

๑ ข้อ ๒ ว่าแต่บันดาการงานของคนที่อยู่ในบังคับอังกฤษ ซึ่งเข้ามาอยู่ณกรุงเทพมหานคร
ก็ต้องฟังบังคับบัญชาของกงซุน ที่เข้ามาอยู่ณกรุงเทพมหานคร กงซุนจะได้ทำตามหนังสือ
สัญญานี้ แลข้อหนังสือสัญญาเก่า ที่มิได้ยกเสียทุกประการ แล้วจะได้บังคับบัญชา
คนในบังคับอังกฤษให้ทำตามด้วย แล้วกงซุนจะรับรักษากฎหมายการค้าขาย แลกฎหมาย
ที่จะห้ามปราม มิให้คนที่อยู่ในบังคับอังกฤษ ทำผิดกฎหมายของอังกฤษกับไทยที่มีอยู่แล้ว
แลจะมีต่อไปภายน่า ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษ จะเกิดวิวาทกันขึ้นกับคนอยู่ในบังคับไทย

ฦๅชุนกับเจ้าพนักงานฝ่ายไทจปฤกษาชำระตัดสิน คนอยู่ในบังคับอังกฤษทำผิด กงซุนจะทำโทษตามกดหมายอังกฤษ คนอยู่ในใต้บังคับไททำผิด ไทจะทำโทษตามกดหมายเมืองไท ถ้าคนอยู่ในใต้บังคับไทเปนความกันเองกงซุนไม่เอาเปนธุระ คนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษเปนความกันเองไทก็ไม่เอาเปนธุระ แลไทกับอังกฤษยอมกันว่า กงซุนซึ่งจะเข้ามาตั้งอยู่ณกรุงเทพมหานครนั้นยังไม่ตั้ง ต่อเมื่อทำหนังสือสัญญาตกลง ๆ ชื่อกันแล้ว กำปั่นอังกฤษเข้ามาค้าขายณกรุงเทพมหานครใช้ธงอังกฤษมีหนังสือสำรับลำเปนสำคัญครบ ๑๐ ลำ หนังสือสัญญาปิดตราเข้ามาถึงเปลี่ยนกันแล้ว กงซุนจึ่งตั้งได้ ฯ ะ ๑—

๑ ข้อ ๓ ว่าคนซึ่งอยู่ในใต้บังคับไทจะไปเปนลูกจ้างอยู่กับคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษก็ดี คนอยู่ในใต้บังคับไทที่มิได้เปนลูกจ้างก็ดี ทำผิดกดหมายเมืองไทจะหนีไปอาไศรยอยู่กับคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ะ ถ้ามีพยานว่าทำผิดหนีไปอยู่กับคนในใต้บังคับอังกฤษจริงกงซุนจะจับตัวส่งให้กับเจ้าพนักงานฝ่ายไท ถ้าคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษที่จะเข้ามาตั้ง บ้าน เรือน ๆ แลเข้ามาอาไศรยค้าขายอยู่ในกรุงเทพมหานครทำผิดหนีไปอยู่กับคนในใต้บังคับไทมีพยานว่าทำผิดหนีไปอยู่ในใต้บังคับไทจริง กงซุนจะขอเอาตัวเจ้าพนักงานฝ่ายไทจะจับตัวส่งให้ ถ้าพวกจีนคนใดว่าเปนคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษไม่มีสำคัญสิ่งใดเปนพยานว่า เปนคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษกงซุนก็ไม่รับเอาเปนธุระ ฯ ะ

๑ ข้อ ๔ ว่า คนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษจะมาค้าขายตามหัวเมืองชายทเลซึ่งขึ้นกับกรุงเทพมหานคร ะ ก็ค้าขายได้โดยสดวก แต่จะอาไศรยอยู่ได้ที่เดียวก็แต่ในกรุงเทพมหานคร ตามในจังหวัดซึ่งกำหนดไว้ในหนังสือสัญญา ประการหนึ่งคนอยู่ในใต้บังคับอังกฤษ จะมาเช่าที่ปลูกโรง ปลูกเรือนปลูกตึก แลจะซื้อ โรง เรือน ตึก ๆ พ้นกำแพงออกไปในกำหนด ๒๐๐ เส้น ซื้อได้ แต่จะซื้อที่ซื้อไม่ได้ ถ้าอยู่ถึง ๑๐ ปีแล้ว จึ่งจะซื้อได้ ะ ถ้าอยู่ยังไม่ถึง ๑๐ ปี ท่านเสนาบดีจะโปรดให้ซื้อก็ซื้อได้ แลที่นอกกำหนด ๒๐๐ เส้นนั้น คนอยู่ในบังคับอังกฤษจะ ซื้อ เช่า ๆ ที่เรือนที่สวนที่ไร่ที่นา ตั้งแต่กำแพงเมืองออกไป เดินด้วยกำลังเรือ แจว พาย ๆ ทาง ๒๔ ชั่วโมง จะ ซื้อ เช่า ๆ เมื่อไรก็ ซื้อ เช่า ๆ ได้แต่เมื่อคนอยู่ในบังคับอังกฤษ ซื้อที่ ซื้อเรือน ๆ จะต้องบอกกงซุน ๆ จึงได้บอกกับเจ้าพนักงานฝ่ายไท เจ้าพนักงานกับกงซุนเหนว่าคนที่จะซื้อที่นั้นเปนคนจะทำมาหากินโดย

จริง เจ้าพนักงานกับกงซุนจะช่วยว่ากล่าวให้ ซื้อ เช่า ๆ ตามราคาสมควร แล้วจะได้ดูแล วัด ปัก ๆ ที่ทำหนังสือปิดตราเจ้าพนักงานให้ไว้เปนสำคัญ แล้วจะได้ฝากฝังเจ้าเมืองกรมการให้ช่วยดูแลทำนุบำรุงด้วย แลให้ผู้ที่ไปอยู่นั้นฟังบังคับบัญชาเจ้าเมืองกรมการตามยุติธรรมค่าธรรมเนียมที่ทำ ไร่ สวน ๆ ราษฎร บ้าน เมือง ๆ นั้น ต้องเสียอย่างไรก็ให้เสียตามทาง บ้าน เมือง ๆ นั้น ถ้าในกำหนดสามปีแล้วผู้ที่ซื้อที่ไม่มีทุนรอนฤๅแชเชือนเสีย มิได้ตั้งการปลูกสร้าง เสนาบดีจะคืนสินค่าที่ให้จะตัดสินคืนเอาที่นั้นเสีย ๚ะ๛

๏ ข้อ ๕ ว่าคนอยู่ในบังคับอังกฤษที่เข้ามาจะอาไศรยอยู่ณกรุงเทพมหานครต้องไปบอกกับกงซุนให้จดชื่อไว้ ถ้าคนเหล่านี้จะออกไปทเลฤๅจะไปเที่ยวเกินกำหนดทาง ๒๔ ชั่วโมงตามสัญญาไว้ที่จะให้คนในบังคับอังกฤษอยู่ กงซุนจะไปขอหนังสือเบิกล่องเจ้าพนักงานฝ่ายไทให้ไป ถ้าคนในบังคับอังกฤษจะกลับออกไปจากกรุงเทพมหานคร ถ้าขุนนางเจ้าพนักงานฝ่ายไทบอกกับกงซุนว่ามีเหตุควรจะห้ามมิให้ออกไป กงซุนก็จะมิให้ออกไป ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษไปเที่ยวในระหว่างทาง ๒๔ ชั่วโมง กงซุนจะเขียนเปนหนังสือไทให้ไป ว่าคนนั้นชื่ออย่างนั้นรูปร่างอย่างนั้นมีธุระอย่างนั้น แล้วจะต้องให้เจ้าพนักงานฝ่ายไทปิดตราหนังสือให้ไปเปนสำคัญด้วย เจ้าพนักงานฝ่ายไทดูหนังสือแล้ว ให้คืนหนังสือให้ปล่อยตัวไปโดยเรว ถ้าไม่มีหนังสือกงซุนปิดตราเจ้าพนักงานฝ่ายไทไปสำหรับตัวสงไสว่าเปนคนหนีก็ให้ยึดเอาตัวไว้ แล้วให้มาบอกความกับกงซุนให้รู้ ๚ะ

๏ ข้อ ๖ ว่าคนซึ่งอยู่ในบังคับอังกฤษจะเข้ามาเที่ยว และจะเข้ามาอาไศรยอยู่ณะกรุงเทพมหานคร จะถือสาศนาฤๅยตันไทก็ไม่ห้ามปราม เมื่อจะสร้างวัดขึ้นจะทำได้ก็แต่ในที่เสนาบดีจะโปรดให้ ถ้าคนอยู่ในบังคับอังกฤษ ซึ่งจะเข้ามาอยู่ณะกรุงเทพมหานคร จะจ้างคนซึ่งอยู่ใน ใต้บังคับไทมาเปนลูกจ้างเสนาบดีฝ่ายไทจะไม่ห้ามปราม ถ้าคนที่มีมุลนายจะมารับจ้างอยู่กับคนอยู่ในบังคับอังกฤษ มุลนายไม่รู้มุลนายจะมาเอาตัวไปก็เอาไปได้ ถ้าคนในบังคับอังกฤษไปจ้างคนในใต้บังคับไทเปนลูกจ้าง ไม่ได้ทำสัญญากับมุลนายเขา ภายหลังถ้าเกี่ยวข้องสิ่งหนึ่งสิ่งใด เสนาบดีฝ่ายไทไม่ชำระให้ ๚ะ๛

ข้อ ๗ ว่ากำปั่นรบจะเข้ามาทอดหน้าด่านเมืองสมุทปราการเข้ามาทอดได้ แต่จะขึ้นมาณกรุงเทพมหานคร ไม่ได้ เมื่อกำปั่นรบชำรุดจะต้องเข้าอู่เสนาบดีเจ้าเมืองกรมการเหนว่าชำรุดจริงจะยอมให้เอามาเข้าอู่ ถ้ามีขุนนางถือหนังสือพระเจ้าแผ่นดินกรุงปฤษฎิน ให้ถือกำปั่นรบเข้ามาณกรุงเทพมหานครจะให้ขึ้น มาแต่ลำเดียว ต้องให้ขึ้นมาทอดอยู่ใต้ป้อม ป้อมปากลัด / ปากน้ำนึก อย่าให้ขึ้นมาพ้นป้อม เว้นไว้แต่เสนาบดีจะโปรดให้ขึ้นมาพ้นป้อมจึ่งมาได้ ถ้าไม่มีเรือรบอังกฤษอยู่ในกรุงเทพมหานครคนอยู่ในบังคับอังกฤษจะวิวาทกันขึ้นกงสุลจะไประงับไม่ได้จะให้ทหารไปช่วยกงสุลระงับการระงับได้ ฯะ

๏ ข้อ ๘ ว่าค่าธรรมเนียมปากเรือที่เคยเรียกกับลูกค้าอังกฤษตามสัญญาเก่า ซึ่งทำไว้ในคฤศตศักราช ๑๘๒๖ ปีนั้น จะยอมเลิกเสียตั้งแต่หนังสือสัญญานี้ใช้ได้ พ้นนี้ไปจะต้องเสียแต่ภาษีสิ่งของขา เข้า / ออก สินค้าขาเข้าจะต้องเสียภาษี. ๑๐๐ ลสาม จะเสียเปนของฤๅจะเสียเปนเงินคิดราคาตามราคาท้องน้ำสุดแต่ใจเจ้าของจะเสีย ถ้าของเสียภาษี ๑๐๐ ลสามแล้วของจำหน่ายไม่ได้จะเหลือกลับออกไปมากน้อยเท่าใดต้องคิดภาษีสิ่งของที่เหลือคืนให้กับเจ้าของให้ครบ ถ้าราคาสิ่งของไม่ตกลงกันต้องไปบอกกงสุล ๆ จะเรียกพ่อค้าคนหนึ่งฤๅสองคนเจ้าพนักงานฝ่ายไทยจะเรียกพ่อค้าคนหนึ่งฤๅสองคนช่วยตีราคาพอสมควร ถ้าลูกค้าอยู่ในบังคับอังกฤษจะบันทุกเอาฝิ่นเข้ามาณกรุงเทพมหานครไม่ต้องเสียภาษี แต่ต้องขายฝิ่นให้กับเจ้าภาษีถ้าเจ้าภาษีไม่ซื้อเอาฝิ่นไว้ให้บันทุกกลับออกไปไม่ต้องเสียอะไร ถ้าลูกค้าอยู่ในบังคับอังกฤษเอาฝิ่นไปลักลอบขายทำผิดกับสัญญาข้อนี้ให้ริบเอาฝิ่นเสียให้สิ้น แลของที่เปนสินค้าบันทุกกำปั่นออกไปนั้นตั้งแต่ของสิ่งนั้นเกิดมาจนได้เปนสินค้าบันทุกกำปั่นออกไปให้เสียภาษีแต่ชั้นเดียวของสิ่งใดที่เปนสินค้าในกรุงเทพมหานครจะเรียกเปนสมภักษรฤๅเรียกเปนภาษีป่าภาษีในกรุงเทพมหานครภาษีปากเรืออย่างไรก็ให้เอาแต่ชั้นเดียว ภาษีสินค้าในกรุงเทพมหานครทุกสิ่งจะเรียกเปนภาษีในกรุงเทพมหานคร ฤๅจะเรียกภาษีปากเรืออย่างไร ะ ได้กำหนดแจ้งในพิกัดที่ติดอยู่ กับหนังสือสัญญานั้น ะ

เมื่อได้ยอมกันเปนซึ่งแล้ว ว่าของสิ่ง หนึ่ง ใด ๆ ที่ต้องเสียภาคีซึ่งในแล้ว เมื่อลงเรือไม่ต้องเสีย
พวกลูกค้าอยู่ในบังคับอังกฤษจะซื้อสินค้ายอมให้ซื้อกับผู้ทำผู้ปลูก แลของที่เขาขายนั้นถ้าผู้ ใด หนึ่ง ๆ
จะซื้อยอมให้ขายมิให้ผู้ ใด หนึ่ง ๆ ขัดขวางห้ามปรามภาษีที่กำหนดในพิกัดสัญญานี้ สินค้าที่บันทุกเรือ ไทย จีน ๆ
ที่เคยเสียแล้ว ฝ่ายไทยยอมจะลดภาษีให้เรือ ไทย จีน ๆ แลชาติอื่นอื่น ก็จะยอมลดให้ลูกค้าซึ่งอยู่
ในบังคับอังกฤษเหมือนกัน ลูกค้าในบังคับอังกฤษจะเข้ามาต่อเรือณกรุงเทพมหานครเสนาบดี
ยอมให้ต่อแล้วก็ต่อได้ แล ข้าว ปลา เกลือ ๆ ของสามสิ่งนี้ที่ในกรุงเทพมหานครไม่บริบูรณมีหมายประกาศ
ห้ามไม่ให้ออกไปก็ได้ เงินทองแลของสำหรับตัวเข้าออกไม่ต้องเสียภาษี ฯะ๑——

๏ ข้อ ๙ ว่าความในกดหมายซึ่งติดในสัญญานี้ กงซุนกับเจ้าพนักงานฝ่ายไทยพร้อมกันจะต้องรักษา
และจะต้องบังคับให้คนทั้งปวงกระทำตามกดหมาย เจ้าพนักงานฝ่ายไทยกับกงซุนจะคิดจัดแจงเพิ่มเติม
กดหมายหวังจะรักษาหนังสือสัญญาให้เจริญก็ทำได้ เงินที่ปรับไหมแลของที่ริบเพราะทำผิดสัญญานี้
ต้องส่งเปนของในแผ่นดิน ก่อนเมื่อกงซุนจะเข้ามาตั้งอยู่ณะกรุงเทพมหานคร เจ้าของเรือแลกปิตัน
นายเรือจะว่าด้วยการค้าขายกับเจ้าพนักงานฝ่ายไทยก็ได้ ฯะ๑——

๏ ข้อ ๑๐ ว่าท่าฝ่ายไทยยอมให้สิ่งใด ๆ กับชาติอื่นอื่นนอกจากหนังสือสัญญานี้ ก็จะต้องยอมให้อังกฤษ
แลคนในบังคับอังกฤษเหมือนกัน ฯะ๑——

๏ ข้อ ๑๑ ว่าเมื่อพ้น ๑๐ ปี ตั้งแต่ปิดตราเปลี่ยนหนังสือสัญญานี้แล้ว ถ้าฝ่าย ไทย อังกฤษ ๆ จะขอเปลี่ยน
ข้อใด ๆ ในหนังสือสัญญานี้ แลข้อใด ๆ ในหนังสือสัญญาเก่าซึ่งทำไว้ในกฤษศักราช ๑๘๒๖ ปีซึ่งมิได้ยก
เสียนั้น แลข้อใด ๆ ในกดหมายค้าขาย แลพิกัดภาษีที่ติดอยู่กับหนังสือสัญญานี้ แลกดหมายที่
จะทำต่อไปภายน่าเมื่อใดบอกให้รู้ก่อนปีหนึ่งแล้ว จะตั้งขุนนางฝ่ายไทยฝ่ายอังกฤษเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม
ได้ ตามแต่เหนควรด้วยกันทั้งสองฝ่าย ฯะ๑——

๏ ข้อ ๑๒ ว่าหนังสือสัญญานี้ทำไว้เปน อักษรไทย อักษรอังกฤษ ๆ ฉบับหนึ่งข้อความต้องกัน เมื่อหนังสือสัญญาปิดตราเข้ามา
เปลี่ยนกันแล้วใช้ได้เมื่อณวันที่ ๖ เดือนเอบปริลกฤษศักราช ๑๘๕๖ ปีคิดเปนไทยณวันอาทิตยเดือนห้าขึ้นค่ำหนึ่ง

จุลศักราช ๑๒๑๘ ปีมโรงอัฐศก ผู้สำเรทธิภชการฝ่าย ไทอังกฤษ ทำหนังสือสัญญานี้เขียน
เปนสี่ฉบับลงชื่อปิดตราด้วยกันทั้งสองฝ่ายทำไว้ในกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินมหินทรายุทธยา

ณวันพุทเดือนหกขึ้นสองค่ำ ปีเถาะสับตะศก John Bowring ฯะ๑—

๑ กดหมายอย่างพ่อค้าอังกฤษ ซึ่งมาค้าขายในกรุงเทพมหานครต้องใช้ ฯะ๑—

๑ ข้อ ๑ ว่ากปิตันนายกำปั่นซึ่งจะเข้ามาค้าขายณกรุงเทพมหานคร เมื่อเข้ามาถึงนอกสันดอน
จะทอดสมอ ใช้คนเข้ามาบอกกับเจ้าพนักงาน ฤๅจะเอากำปั่นเลยเข้ามาเมืองสมุทปราการก็ได้
ตามใจ แล้วจะต้องมาบอกเจ้าพนักงานที่ด่านเมืองสมุทปราการ ว่าเรือมาแต่
เมืองใดมีลูกเรือกี่คน มีปืนกี่บอกทอดสมอที่เมืองสมุทปราการแล้ว ต้องมอบปืนใหญ่
แลดินดำกับขุนนางเจ้าพนักงาน ที่เมืองสมุทปราการฝ่ายไทแล้วต้องมีขุนนางกรมการฝ่ายไท
กำกับเรือขึ้นมาจนถึงกรุงเทพมหานคร ฯะ๑—

๑ ข้อ ๒ ว่าถ้ากำปั่นเลยเกินด่านเมืองสมุทปราการขึ้นมา มิได้เอาปืนแลดินดำขึ้นไว้ที่เมืองสมุท
ปราการตามกดหมายนี้ ต้องเอากำปั่นกลับลงไปเอาปืนแลดินดำขึ้นเสียที่เมืองสมุทปราการแล้ว
ต้องปรับไหมเงิน ๘๐๐ บาทด้วยไม่ฟังกดหมายนี้ ถ้าเอาปืนใหญ่แลดินดำขึ้นไว้ที่เมือง
สมุทปราการ แล้วต้องปล่อยเรือให้ขึ้นมา ค้าขายที่กรุงเทพมหานคร ฯะ๑—

๑ ข้อ ๓ ถ้ากำปั่นลูกค้าอยู่ในบังคับอังกฤษทอดสมอที่กรุงเทพมหานครแล้ว ถ้ามิได้เปนวันอาทิตย
กปิตันนายกำปั่นต้องเอาหนังสือสำรับลำ แลบาญชีสิ่งของซึ่งมีเข้ามาในลำกำปั่นต้องมอบให้กับกงซุลใน ๒๔ ชั่ว
โมง กงซุลจะได้เอาบาญชีไปให้เจ้าพนักงานฝ่ายไทที่ได้เรียกภาษี แล้วเจ้าพนักงานคนนั้นต้องให้หนังสือ
สำรับเปิดระวางในเวลานั้น ถ้ากปิตันนายเรือมิได้ส่งหนังสือแลบาญชีสิ่งของใน ๒๔ ชั่วโมงนั้นฤๅส่งบาญชี
ไม่ครบจำนวนสิ่งของในลำเรือ จะต้องปรับไหมเงิน ๔๐๐ บาท แต่ว่ายอมให้กปิตันนายเรือแก้บาญชีสิ่ง
ของที่หลงลืมในระหว่าง ๒๔ ชั่วโมง ตั้งแต่ได้ส่งหนังสือถึงกงซุล นั้นไม่ปรับไหมเอาเงิน ฯะ๑—

กรมหลวงวงษธิราชสนิท

สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย

เจ้าพญากระลาโหม

เจ้าพญาพระคลัง

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

๏ ข้อ ๔ ว่าถ้ากำปั่นอังกฤษเปิดระวางขนสินค้าก่อน ยังไม่ได้หนังสือเปิดระวางแลลักลอบซื้อขายสิ่งของในกรุงเทพมหานครก็ดี นอกสันดอนก็ดี จะต้องปรับไหมเงิน ๘๐๐ บาท แลสิ่งของที่ลักซื้อขายนั้นต้องริบเอาให้หมด

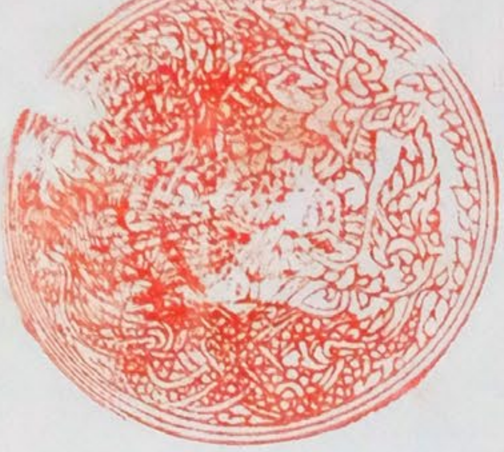
๏ ข้อ ๕ ว่าเมื่อกำปั่นอังกฤษขนของออกแล้ว บันทุกของที่ออกไปเสร็จแล้วเสียภาษีให้เสร็จแล้ว ได้ให้บาญชีกับกงซุนครบสิ่งของแล้ว ถ้ามิได้เกี่ยวข้องสิ่งใดไดต้องมีเปิดล่องอักษรไทยสั่งให้กงซุน ๆ คืนหนังสือสำรับลำให้กะปิตันนายเรือปล่อยเรือให้ล่องไปเมืองสมุทปราการ ต้องมีเจ้าพนักงานกำกับเรือลงไปจนถึงเมืองสมุทปราการ ถ้าเจ้าพนักงานที่เมืองสมุทปราการไปตรวจที่กำปั่นแล้ว ปืนแลดินดำที่เอาขึ้นไว้ส่งให้กะปิตันนายเรือไป

๏ ข้อ ๖ ว่าฝ่ายราชทูตอังกฤษซึ่งเข้ามาทำหนังสือสัญญาครั้งนี้ ราชทูตหารู้จักภาษาไทยไม่ เสนาบดีฝ่ายไทยยอมให้เอาหนังสืออักษรอังกฤษ ในหนังสือสัญญาไมตรีแลกฎหมายแลค่าซื้อขายแลพิกัดซึ่งติดอยู่กับหนังสือสัญญานั้นเปนแน่

John Bowring

๏ พิกัดภาษี (นอก / ใน) ที่จะเรียกเอาตามหนังสือสัญญานี้ ข้อหนึ่งเปนพิกัดสินค้าภาษีชั้นในไม่ต้องเสียเลยเสียแต่เมื่อบันทุกลงเรือเสียภาษี งาช้างหาบละ [illegible] งาหาบละ [illegible] นรมาดหาบละ [illegible] กระวานหาบละ [illegible] เร่วหาบละ [illegible] หอยแมงภู่หาบละ [illegible] ขนนกกะเต็นหาบละ [illegible] หมากแห้งหาบละ [illegible] กรักขีหาบละ [illegible] หนังปลาฉลามขาวหาบละ [illegible] หนังปลาฉลามดำหาบละ [illegible] ผลกะเบาหาบละ [illegible] หางนกยูงร้อยละ [illegible] กระดูก (โค / กระบือ) หาบละ [illegible] อกเต่าหาบละ [illegible] หนังแรดหาบละ [illegible] หนังเน่าหาบละ [illegible] กะดองตะภาบน้ำหาบละ [illegible] ปลิงทเลหาบละ [illegible] กระเพาะปลาหาบละ [illegible] รังนกชั้น ๑๐ เอา ๒ ปีกนกกะเต็นร้อยละ [illegible] สีเสียดหาบละ [illegible] เบี้ยหาบละ [illegible] ผงทลายหาบละ [illegible] กำยานหาบละ [illegible] เปลือกหางไหลหาบละ [illegible] เนื้อไม้หาบละ [illegible] หนังกระเบนหาบละ [illegible] เขากวางแก่หาบละ [illegible] เขากวางอ่อน ๑๐ เอา ๑ ตามราคา หนังกวางร้อยละ [illegible]

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

สมเดจ์เจ้าพญาองค์ใหญ่

สมเดจเจ้าพญาองค์น้อย

เจ้าพญากระลาโหม

เจ้าพญาพระคลัง

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

หนังกทยร้อยละ ๓ เอ็นเนื้อหาบละ ๔ หนัง {โค กระบือ} หาบละ ๑ กระดูกช้างหาบละ ๑
กระดูกเสือหาบละ ๑ เขากระบือหาบละ ๑ หนังช้างหาบละ ๑ หนังเสือผืนละ ๑
เกลคลิ้นหาบละ ๑ ชั่นใบหาบละ ๓ ครั่งหาบละ ๑ ปลาแห้งหาบละ ๓
ปลาใบไม้หาบละ ๑ ผังหาบละ ๑ เนื้อเคมแห้งหาบละ ๒ เปลือกโปลงหาบละ ๑
ไม้แดงหาบละ ๒ ไม้ดำหาบละ ๓ เท้าสานเกียนละ ๑ ฯะ ๑
๑ ข้อ ๒ เปนของที่เสียภาษีชั้นในตามพิกัดนี้ ภาษีนั้นจะเรียกมากขึ้นไปไม่ได้ เมื่อได้บันทุกกำปั่น
ไปไม่ต้องเสีย น้ำตาลทรายขาวหาบละ ๒ น้ำตาลทรายแดงหาบละ ๑ ฝ้าย {ยด เมด} เสียสิบลด ๑
พริกไทยหาบละ ๑ ปลาทูหมื่นละ ๑ ถั่วทุกอย่าง ๑๒ เอา ๑ กุ้งแห้ง ๑๒ เอา ๑
งาเมด ๑๒ เอา ๑ ไหมลาว ๑๒ เอา ๑ สีผึ้ง ๑๕ เอา ๑ ไขเนื้อหาบละ ๑ ๕
เกลือเกียนละ ๒ ยาสูบพันละ ๓ ฯะ ๑
แต่บันดาสิ่งของทั้งปวงนอกจากพิกัดที่เขียนไว้ในหนังสือที่เสียกันอยู่ใน {ชั้น เมือง} เท่าไรให้เรียกยืนอยู่
แต่เท่านั้น อย่าให้เรียกเพิ่มเติมหรือขึ้นไปแล้วอย่าให้เรียกภาษีเปน ๒ ชั้น เมื่อลงบันทุกเรือไม่ต้องเสียอีก ฯะ

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท John Bowring สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่

เจ้าพญาพระคลัง

เจ้าพญากรลาโหม

สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย

41

37

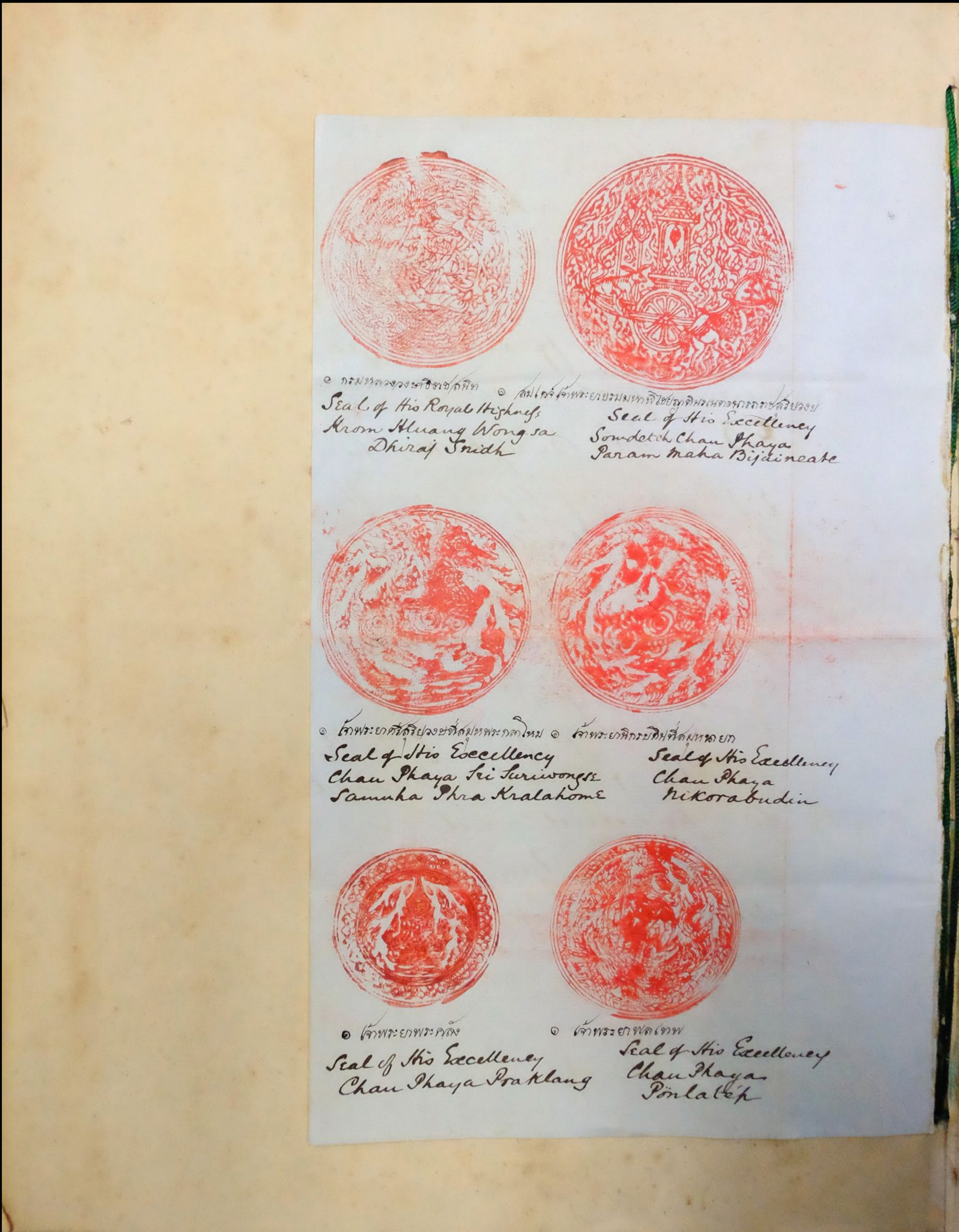
The Undersigned having met together for the purpose of exchanging the Ratifications of a Treaty of Friendship and Commerce concluded and signed at Bangkok, on the eighteenth day of April in the Year of our Lord One thousand, eight hundred and fifty five between Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, on the one part, and Their Majesties Phra Bard

Somdetch Phra Paramendr
Maha Mongkut Phra
Chom Klau Chau Yu
Hua, the First King
of Siam, and Phra
Bard Somdetch Phra
Pawarendr Ramesr
Mahiswaresr Phra Pin
Klau Chau Yu Hua,
the Second King of Siam,
on the other part; and
the respective Ratifications
of the said Treaty having
been carefully compared,
and found to be exactly
conformable to each other,
the said Exchange took
place this day in the

38

usual form.
In Witness whereof they have signed the present Certificate of Exchange, and have affixed thereto their respective seals.
Done at Bangkok, the fifth day of April, in the Year One thousand, eight hundred and fifty-six of the Christian Era, corresponding to the thirtieth day of the fourth Month of the One thousand two hundred and seventeenth Year of the Siamese Civil Era.

Seal.

๑ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

Seal of His Royal Highness
Krom Hluang Wongsa
Dhiraj Snidh

๑ สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิไชยญาติมหันตวรนฤศรราชสุริยวงษ

Seal of His Excellency
Somdetch Chau Phaya
Param Maha Bijaineate

๑ เจ้าพระยาศรีสุริยวงษที่สมุหพระกลาโหม

Seal of His Excellency
Chau Phaya Sri Suriwongse
Samuha Phra Kralahome

๑ เจ้าพระยานิกรบดินที่สมุหนายก

Seal of His Excellency
Chau Phaya
Nikorabudin

๑ เจ้าพระยาพระคลัง

Seal of His Excellency
Chau Phaya Praklang

๑ เจ้าพระยาพลเทพ

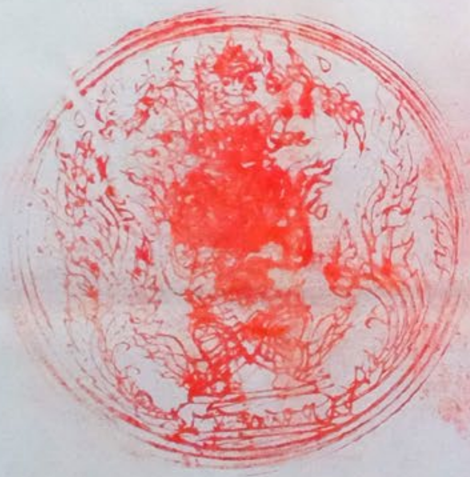
Seal of His Excellency
Chau Phaya
Pönlatép

39

Seal of His Excellency
Chau Phaya
Tarama.

Seal of His Excellency
Chau Phaya
Yomarat.

๑ เจ้าพระยาธรรมาธิกร

๑ เจ้าพระยายมราช

Harry S. Parkes.

41

40

Certificate of the Exchange
of the Ratifications of
the Treaty with Siam
of 18th April 1855.

Exchanged at Bangkok
April 5th 1856.

Enclosure No. 5 in Mr.
Parkes' Despatch No.
3 of May 22. 1856.

หน้าหลังของกระดาษแผ่นก่อนหน้านี้

FOREIGN OFFICE